

Dundadznieks

Nr. 1 (82) Janvāris 2009

Dundagas pagasta padomes izdevums

**2. Ipp. Pērn Tūrisma informācijas centrā:
medaļas un karikatūras, gardēži un vaļa kauls.**

**4. Ipp. *Dailrade*: klūdzinieki un salminieki,
romantika un ikdiena.**

5. Ipp. Kā astoņos gados atjaunoja Ģipkas baznīcu.

6. Ipp. Vai mūsu uzņēmējus žņaudz krīze?

7. Ipp. 5 × 20 Dundagas Mākslas un mūzikas skolā.

8. Ipp. Atvadu vārdi...

Redaktora ziņa

Laiks pašiem

Taupīt ir labi, taču uzmanīgu dara kas cits. Šķiet, ka tautai atvēlēta loma ir — stāvēt pie ratiem. Pildīt norādījumus, par tik un tik procentiem samazināt atalgojumu un izdevumus, pretī negūstot skaidrojumu, kā ar grūti iegūto lielnaudu iesmērēs ierūsējušos tautsaimniecības riteņus, kā stutēs zemkopjus. Var gadīties, ka pēc laika saņemsim priekšrakstus budžetu samazināt vēl un vēl. Taču, nemainoties pieejai, taupība kļūst bezjēdzīga.

Godmaņa kungs raidījumos bieži vien pieklājīgi pārjautā, kas īsti vaičāts. Diemžēl daudz lielāks ir varas

kurlums pārnestā nozīmē.

Kas atliek pingvīniem? Beidzot pamosties no miega un kļūt ar jēgu rosīgākiem. Vietējiem deputātiem — vairāk skaidrot savus lēmumus un pašreizējo stāvokli un savu reizi pajautāt padomu. Iedzīvotājiem — ne tik daudz nosodīt, cik ierosināt. Piedalīties. Balstīt citam citu. Tā, kā mūsu piensaimnieki jau to dara, turoties kopā. Domāt par pašpalīdzības iespējām. Atcerēties, ko visu iespējams paveikt bez naudas.

Jaunām vēsmām politikā jāienāk, bet tas notiks tad, kad mēs katrs tapsim par seju. Kurnošam pūlim būs tikai nedzirdīga valdība.

Alnis Auziņš

KĀ DZĪVOSIM?

Janvārī divās finanšu komitejas sēdēs pašvaldības budžeta sākotnējās iestrādes vairākkārt pārskatīja un izdevumu sadaļu krietni apcirpa. Par jauno, apstiprināto budžetu acimredzot runāsim nākamreiz. Taču galvenās ievirzes vietējiem politiķiem ir skaidras jau tagad, un jautājums **kā dzīvosim?** jaunajā gadā ir svarīgāks kā jebkad. To arī vaičāju pastāvīgo komiteju vadītājiem un pagasta padomes priekšsēdētāja pienākuma izpildītājam Uldim Katlapam.

Aldons Zumbergs, Izglītības, kultūras un sporta komiteja:

— Stāvoklis var vēl pasliktināties. Ja tautsaimniecība turpinās grīpt un valsts neiekasēs tāda apjoma ieņēmuma nodokli kā paredzēts, tad varam nesaņemt pēc likuma mums piekritīgo daļu. Taisnība, valsts ir aizņēmusies naudu, nevarētu būt tā, ka mūsu funkcijām nedotu naudu. Kam tad valsts vara ir domāta? Tomēr jābūt gataviem divus gadus savilkt jostas.

— **Vai deputātiem lielās līnijās ir skaidrs, kā rīkoties: vai visās pašvaldības iestādēs un uzņēmumos vienlīdz samazināt algas, darbiniekiem to iepriekš izskaidrojot, vai likvidēt darbavietas un pat atsevišķas struktūrvienības?**

Ēriks Bērzkalns, Veselības un sociālās palīdzības komiteja:

— Par to jau spriedām komitejas sēdēs. Mūsaprāt, jāsauglabā visas pašvaldības obligātās funkcijas. Sliktākajā gadījumā jāsamazina slodzes.

Guntis Pirvits, Vides aizsardzības un pagasta attīstības komiteja:

— Mūsu komitejas sēdēs lēmām līdzīgi. Katrai struktūrvienībai jāpieņem vīstāupīgākais budžets. Vīstrakākais būtu rīkoties kā ķīrurgam un no kaut kā atteikties pavisam.

A.Z.: — Mana nostādne — jāsauglabā viss, ko esam radījuši, jo esam pārliecinājušies, ka tā ir vērtība. Mēs domājam, ka pašreizējā krīze nebūs mūžīga, ka valsts ekonomika atspersies. Ja tagad likvidētu avīzi, Tūrisma informācijas centru, Kubalu skolu-muzeju, bērnu dienas centru *Mājas*, tad tur strādājošie darba meklējumu aiziešu prom. Atjaunot vienmēr ir daudz grūtāk. Nekas mums nav kā lieka gresnība. Varbūt kādā citā pagastā tā ir. Ja klāsies patiešām grūti, tad būs jārunā ar darbiniekiem, jāpiedāvā jauni līguma nosacījumi ar mazāku atalgojumu.

Es pats kā uzņēmējs esmu apsvēris tādu iespēju: ja būs pavisam spiedīgi, tad varbūt noteikšu četru dienu darba nedēļu. Cilvēki mazāk saņems, es mazāk tērēšu, taču galvenais ir nenogremdēt ne uzņēmumu, ne strādājošos. Katrā ziņā nepiekrītu uzskatam, ka jālikvidē struktūrvienības un jāatlaiz darbinieki.

Ļoti gribam apstiprināt pašvaldības budžetu janvāra padomes sēdē, jo tad būtu zināma skaidrība un drošība. Redzēsim, kā budžets pildīsies nākamajos mēnešos.

G.P.: — Sapratām, ka dažām struktūrvienībām ir problēmas ar finanšu disciplīnu. Tam jāpievērš uzmanība. Visiem arī jābūt vienādiem nosacījumiem. Piemēram, nevar vieni braukt uz kursiem, citi ne. Ja nebrauc, tad neviens. Ja vajag, tas jāpamato.

A.Z.: — Valsts noteikusi zināmus finanšu ierobežojumus. Pirmajā ceturksnī no valsts saņemsim tikai 21 % no gada budžeta, nevis ceturto daļu. Nekustamā īpašuma nodokli sāksim saņemt tikai no aprīļa. Tāpēc pirmais ceturksnis būs īpaši grūts.

Uldis Katlaps, pagasta padomes priekšsēdētāja pienākumu izpildītājs:

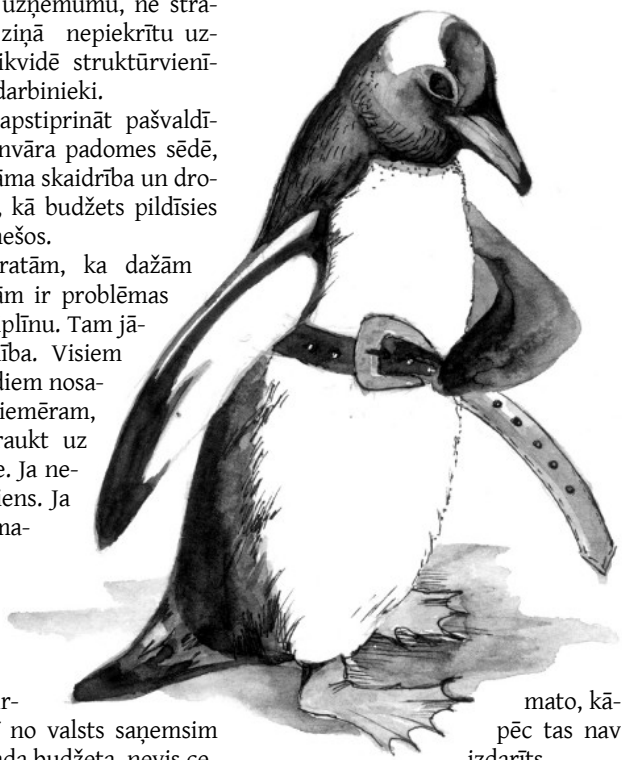
— Diemžēl 21 % gada sākumā nav garantēts. Iepriekšējos gados ar garantiju bijusi finanšu izlīdzināšanas nauda, bet tagad tā nāks proporcionāli tam, kā ienāks iedzīvotāju ienākumu nodoklis. Īstas skaidrības, cik naudas ienāks, nav. Arī valsts prognoze ir drīzāk pesimistiska.

— **Cik var nākties samazināt pašvaldībā strādājošo darba algas?**

U.K.: — Acimredzot par 5,5 %, bet tas neskars gluži visus, jo tiem, kam ir minimālā alga, tā tiks palielināta.

A.Z.: — Lemjam pakāpeniski, apspriežam komitejās. Pašlaik pašvaldības 2009. gada kopējā budžetā nesam ietaupījuši valsts pieprasīto 15 % darba algas fonda samazinājumu salīdzinājumā ar 2008. gadu. Vai tā drīkstam rīkoties, ja savu budžetu tomēr veiksmīgi izveidojam?

U.K.: — Līdz martam mums Finanšu ministrijai jāsūta vēstule. Ja nesam ietaupījuši pieprasītos 15 % no atalgojuma fonda salīdzinājumā ar 2008. gada faktisko izpildi, tad jāpamato, kā

mato, kāpēc tas nav izdarīts.

— **Vai februārī pašvaldības darbinieki algas saņems iepriekšējā gada līmenī?**

A.Z.: — Jā, tas ir likumā noteikts.

— **Bet vai pati nauda būs?**

A.Z.: — Valsts kasē tā ir. Latvija ir saņēmusi starptautisko finanšu institūciju atbalstu.

— **Un kā ar mācību iestādēm?**

U.K.: — Pedagogu algu veido divas daļas: pamatlīkme un diferencētā piemaksa par kvalitāti 10 % apmērā. Tagad šī otrā sadaļa samazināta — gan vidusskolas, gan pirmsskolas izglītības iestādes *Kurzemīte* pedagogiem.

Vispārīzglītojošajām mācību ie-

stādēm, arī Dundagas mākslas un mūzikas skolai (DMMS) un sporta skolai visu laiku bija svarīgs skolēnu skaits uz pirmo septembri, tagad — uz pirmo janvāri. Tā kā DMMS mazliet samazinājies skolēnu skaits, tad samazinājies arī likmju skaits. Tāpēc mazliet sarūk finansējums. Varbūt pašām skolām, arī Kolkas mūzikas skolai, jādomā, kā optimizēt darbu.

A.Z.: — Jau apspriežot novada ideju, pieļāvām domu veidot vienu mākslas un mūzikas skola ar filiāli Kolkā. Tas mazinātu administratīvās izmaksas, ļaujot saglabāt Kolkas skolas iestrādes, intelektuālo potenciālu.

U.K.: — Arī sporta skolā audzēkņu skaits drusku samazinājies, Dundagas skolotājiem būs mazāk stundu. Bet tas nedraud ar izputēšanu.

— **Kā, jūsuprāt, varētu atsperties visas valsts tautsaimniecība?**

G.P.: — Tas ir sarežģīti. Zinu, kā klājas piensaimniecības nozarē. Iesniedzu projektu Eiropas Savienības (ES) finansējuma piesaistei. Ierēdniecības spēju birokrātiski sarežģīt nav iespējams aprakstīt! Tā mūsu tautsaimniecība neatdzims. Piensaimniecība jau ir sagrūvusi. Latvija patērē apmēram pusi no saražotā! Ja valsts neatrisinās pārprodukcijas jautājumu, ja neatjaunos skolas piena programmu, kas tomēr kaut ko dod, tad būs grūti. Bet cēlonība ir nevienlīdzīgajos atbalsta maksājumos mūsu zemniekiem.

A.Z.: — Nauda, kas Latvijā ir sadrukāta, tāpat monētas, nav ne iznīcināta, ne izvesta. Nauda ir, bet tā ir *nobijusies*. Cilvēku darbību vada divas pretējas vēlmes: iegūt un bail visu pazaudēt. Pašreiz ir baiļu posms. Kad viss būs kļuvis ļoti lēts — darbaspēks, pārējie resursi —, tad ar lielu spēku nauda sāks darboties. Tad būs daži ļoti bagāti cilvēki, un no tiem mēs būsīm pilnīgi at-

karīgi.

U.K.: — Var gadīties, ka šis un nākamais gads izvērsas vēl smagāki, nekā iedomājamies. Ja tautsaimniecība vēl vairāk nobremzēsies, arī ienākuma nodoklis ienāks mazāk nekā plānots. Kad nonāksim zemākajā punktā, cilvēki, citādi nespējot iztikt, piemēram, par sviestmaizi pārdos īpašumu, ja tādi viņiem būs. Tas, kam būs nauda, tos nopirks un kļūs vēl bagātāks. Sabiedrība vēl vairāk noslāņosies. Kad dziļākajai krīzei būsīm pāri, tad atsāksies augšupeja, protams, ja valsts būs kaut cik pareizi atbalstījusi ražotājus.

— **Vēl par deputātu algām. Dzird runājam, ka jūs katrs mēnesī saņemtat ap simt latu. Kā ir īstenībā?**

A.Z.: — Atalgojums ir trīs lati stundā. Domājams, ka citos pagastos atlīdzība ir lielāka.

U.K.: — Ierindas deputāts saņem no padsmiņ līdz divdesmit latiem mēnesī. Komiteju vadītāji drusku vairāk — līdz 30 latiem mēnesī.

Alnis Auziņš

Sandras Dadzes zīmējums

Februārī

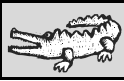
Pils kolonu zālē izstāde *Dzejo-lis*.

Cāļi un Gaili, kikerīgū!

Aicinām pieteikties *Cālēnus* līdz 7 gadiem un *Gailēnus* līdz 13 gadiem konkursam «Dundagas Čālis un Gailis», kas notiks 28. II plkst. 14.00 pilī. Katram dalībniekam jāsaņatavo 2 dziesmiņas.

Tā ir iespēja parādīt savu talantu. Labākos aicināsim piedalīties pagasta pasākumos. Nebīsties, nāc un piesakies! Dziesmiņas palīdzēs iemācīties muzikālie pedagogi Dundagas Mākslas un mūzikas skolā, vidusskolā un bērnudārzā.

Pieteikties varat līdz 24. II Dundagas Kultūras centrā pilī vai zvanot pa telefonu 63237859 vai mobilo tālruni 22021270.

Ko tie nospriež, tas paliek

Pagasta padomē 22. decembrī

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamiem īpašumiem *Jaunvirgzdiņi* (10,7 ha), *Veltas Pēterkalni* (11,7 ha), *Šlīteres Priēžbogi* (19,0 ha), *Usmiņi*, (8,2 ha), *Sildruvas* (22,5 ha) un *Sakarnieki* (0,07 ha).

► Budžeta precizēšana

Apstiprināja saistošos noteikumus Nr. 20 *Par Dundagas pagasta padomes 2008. gada budžeta precizēšanu*.

► Par 2009. gada budžetu domājot

Noteica, ka, sastādot nākamā gada budžetu, darba samaksu atļauts palielināt tikai darbiniekiem, kuriem ir noteikta minimālā alga (no 01.01.2009. Ls 180), pārējiem darbiniekiem Dundagas pagasta padomes Darba samaksas un sociālo garantiju nolikuma 1.7. punktu par darba algas paaugstināšanu, mainoties minimālajai darba samaksai, nepiemēros. Nolēma salīdzinājumā ar 2008. gada budžetu samazināt izdevumus par 18%.

► Pabalsti

Finansiālu apsvērumu dēļ noraidīja sagatavotos grozījumus saistošajos noteikumos Nr. 10 *Par pabalstiem Dundagas pagasta iedzīvotājiem, neizvērtējot ģimenes (personas) materiālo stāvokli* un noteikumus Nr. 11

Par sociālo palīdzību Dundagas pagasta iedzīvotājiem.

► Elektropiegādes traucējumi

A/s *Sadales tīkls* ziņo, ka lielākā daļa elektrolīniju stiepjas cauri mežam, tādēļ rodas elektropadeves traucējumi Dundagā un tās apkārtnē. Galvenās problēmas radā pēc mežu izstrādes elektrolīniju tuvumā atstātie atsevišķi koki, bebru postījumi, kā arī ierobežotā iespēja atbrīvot no kokiem trases Slīteres nacionālā parka teritorijā.

Iespējamie risinājumi ir ieguldīt elektropadeves kabeļus (ļoti dārgi un tik drīz nav paveicams), uzstādīt televadāmus līniju sadalītājus vai Dundagas centram izveidot atsevišķu padevi no apakšstacijas Pāces ielā.

Nolēma nosūtīt a/s *Latvenergo* pretenziju vēstuli par neapmierinošo elektropadevi Dundagas centrā un tās lauku teritorijā un aicināt nodalīt Dundagas centra elektroapgādi no lauku rajona, piemēram, centram izveidot atsevišķu padevi no apakšstacijas Pāces ielā.

► Atkritumu tarifi

No 1. janvāra noteica jaunus sadzīves atkritumu apsaimniekošanas tarifus. Maksa par sauso atkritumu savākšanu un izvešanu ir Ls 0,76

(bez PVN) vienam iedzīvotājam mēnesī.

Cena sauso atkritumu savākšanas maisam — Ls 0,61 (bez PVN).

► Maksa sabiedriskajā tualetē

No 1. janvāra maksa sabiedriskajā tualetē Talsu ielā 10^a būs Ls 0,25 (ietverot PVN).

► Struktūrvienības nosaukuma un funkciju maiņa

Lai piedalītos Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (turpmāk — ELFLA) pasākuma *Patpatkalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem* sadaļā *Saietu nami*, nolēma mainīt struktūrvienības nosaukumu *Vidales skola* uz *Vidales saietu nams*. Noteica, ka struktūrvienības darbības virzieni ir bibliotēka, publiskais interneta pieejas punkts, telpu izmantošana sarīkojumu, pasākumu rīkošanai un brīvā laika pavadīšanai.

► Nosaukumu maiņa

Atļāva mainīt nekustamā īpašuma *Slīteres Valsts rezervāts* (kadastra Nr. 8850 002 0159) nosaukumu uz *Slīteres nacionālais parks*.

► Būvniecības uzsākšana

Nolēma, ka īpašuma *Dižvairogi* zemes gabalā ar kadastra nr. 8850 019 0037 ir iespēja veidot viensētas apbūvi. Īpašniekam ir jāvienojas ar blakus zemes īpašniekiem par servitūta tiesību nodibināšanu, lai nodrošinātu piekļuvi īpašumam. Jaunā celtniecība Kaņķumu senkapu zonā saskaņojama ar Valsts kultū-

ras pieminekļu aizsardzības inspekciju.

► Maksas pakalpojums

Papildināja pagasta padomes maksas pakalpojumus Nr. 4 ar jaunu sadaļu un noteica maksu par detālplānojuma izstrādes ziņojumu publicēšanu, vēstulu sagatavošanu nosacījumu un atzinumu saņemšanai un to nosūtīšanas procedūras nodrošināšanu: Ls 500, ja detālplānojumu izstrādā, lai veidotu ražošanai, rūpniecībai vai darījumiem izmantojamo teritoriju, bet Ls 300 pārējos gadījumos.

► Telpas Sociālajam dienestam

Izpilddirektors Andris Kojro ziņoja, ka iecerētājās telpās veikti dažādi demontāžas darbi (elektroinstalācija, radiatori, grīdas, apmetums), ierīkota jauna elektroinstalācija un sakārtota apkures sistēma. Tas maksājis Ls 4100.

Vēl ir jānomaina 3 logi un vajadzīgs kosmētiskais remonts. Sastādītās darāmo darbu tāmes ir ļoti dārgas. Nolēma izsludināt atkārtotu cenu aptauju par logu nomaiņu. Telpu remontu Sociālā dienesta vajadzībām veiks saimnieciskā kārtā.

► Ētikas komisija

Pēc vidusskolas ieteikuma komisiju papildināja ar vēl vienu komisijas locekli — Ivetu Bērenti.

► Parāds bērnudārzam

Atlaida Ls 32,56 parādu par vienas trūcīgās ģimenes bērna uzturēšanos bērnudārzā.

Tūrisma informācijas centrā

Kāds bijis aizvadītais gads Tūrisma informācija centrā (TIC)?

Mūs apmeklējis pavisam 3631 interesents. Kopējais ceļotāju skaits ik gadu palielinās par aptuveni 200. Tas liecina par stabilitāti, lai arī šogad nenotika akcija *Apceļosim Latvijas pils* un muižas, kas varētu piesaistīt vēl vairāk cilvēku. Aptuveni 16% jeb 562 visu apmeklētāju bija ārzemnieki. To vidū allaž līderi ir vācieši, bet šogad viņu skaits samazinājies (148), toties uz pusi palielinājies igauņu un lietuviešu skaits (no katras valsts nedaudz vairāk par 100). Pirmo reizi ieradās pa kādam tūristam no tālās Argentīnas un Brazīlijas, bet austrālieši uzrādīja rekordskaitli — 17, laikam juzdami kādu saistību ar pils krokodiliem. Jādomā, ka jauno izstāžu dēļ

daudz biežāk tūrisma centrā iegriežas paši dundadznieki.

Tūristiem piesātinātākais laiks bijis no jūlija līdz septembrim, augustā sasniedzot pat vidēji 37 apmeklētājus dienā. Joprojām rūk lielo grupu apmeklējumi un pieaug interesentu skaits ārpus sezonas (15. V — 31. X).

Liels paldies visiem, kas atsaucās un turpina atsaucies, dāvājot izstādēm interesantus seno laiku priekšmetus un fotogrāfijas. Paldies mūsu Mākslas un mūzikas skolai par atļauju apmeklēt savas telpas un tūristiem skatīt jaukos darbus arī vasarā. Īpašu paldies šogad ar uzviju nopelnījis metālmākslinieks Jānis Mikāns. Viņš *Leader* projektā

ne tikai izgatavoja monētu presformas, bet arī sagādāja lielo vītņu presi, lai mēs tās varētu izkalt, kā arī iepazīstināja ar Latvijas medaļu māksliniekiem. Tā tapa medaļu izstāde 1. stāva ekspozīciju telpās. To joprojām papildina dāvinājumi. Paldies Jurim Jansonam par karikatūru kolekciju un aforismu grāmatiņām, kas mājvietu atrada pils 3. stāvā, un Velgai Eizenbergai par izstāžu ierīkošanu! Pateicos visiem gidiem, kas izturēja karstākos vasaras mēnešus: Rutai, Ainai, Jurgim un Evijai, kā arī Gundegai Lapiņai un viņas audzēknēm, kas ar puķu pušķiem apsvēca TTT veterānu komandu. Starp citu, leģendārā Uljana Semjonova savulaik tikusies ar Dundagas skolēniem.

Šogad sadarbībā ar mūsu pienācīgiem vairakkārt uzņēmām arī tā saucamos gardēžus — grupas, kas vēlas nobaudīt pienotavas pro-

dukciju. Jūtām, ka cilvēku interese par šāda veida ceļojumiem pieaug, tāpat nākamgad jādomā, kā piedāvāt vēl saistošāk. Protams, Dundagā vēl ļoti derētu vieta, kur nogaršot mūsu puses senos ēdienus. Bet pagaidām savu ēdienkarti krāsaināku var padarīt, ap Ziemsvētkiem *Jūras sapņos* nobaudīt *Dundagas krokodilu*.

Netrūka arī aizraujošu brīžu un kuriozu. No dažāla mūsu «viesu gida» slepeni noklausījāmies, ka dzīve pilī ir mierīga un klusa, jo mobilie cauri biežajiem mūriem *nevelkot!* Ne velti vēlāk Alūksnes puses nakšņotāji pilī atstāja veselus divus telefonus, laikam vairs nejutot to noderīgumu. Kāds ceļotājs no Anglijas par varītēm gribēja atrast vaļa kaulu pārliecībā, ka tas meklējams tieši šeit. Savu muzikālo izsalikumu pils zālē remdēja divi beļģu tūristi, veselu stundu četrrocīgi spēlējot klavieres. Kāda ekskursan-

► Finansējums futbolam

Pēc futbola komandas *Dundaga* lūguma piešķīra Ls 165 dalības maksai rajona čempionātā. Atteica apmaksāt Ls 420 transporta izdevumus nokļūšanai uz 12 spēlēm Talsos.

► Sporta apbalvojumi

Dundagas iedzīvotājs Jānis Kalers izteicis priekšlikumus pilnveidot pagasta sportistu sveikšanu dažādās sporta spēlēs, pasniedzot sportistiem īpaši gatavotas Dundagas medaļas. Medaļas izskats varētu tapt Dundagas Mākslas un mūzikas skolas audzēkņu konkursā.

► Dzīvokļu jautājumi

Noraidīja 4 dzīvokļa lūgumus. Viena lūguma izskatīšanu apturēja, kamēr no Sociālā dienesta būs saņemti jauni fakti par dzīvokļa prasītāja nodarbinātību. Pieņēma zināšanai viena iesnieguma atsaukumu.

► VSPC aprūpes parāds

Nolēma norakstīt parādu par tagad mirušās personas uzturēšanos Veselības un sociālās aprūpes centra (VSPC) ilglaicīgajā aprūpē.

► Pils telpu izmantošana

Atļāva Dundagas evaņģēliski luteriskajai draudzei bez maksas izmantot pils mazo zāli draudzes dievkalpojumiem svētdienās no plkst. 11.00 līdz 13.00. un pils mazo zāli un garderobi no 26.I līdz 27. IV pirmdienās no plkst. 18.30 līdz 20.30 *Alfa* kursa rīkošanai.

Protokolu pārlūkoja Aivars Miška

tei mūsu slavenās jumpravas spokošanās izpaudās kā «elektrība, kas sit pa kājām» 1. stāvā pie lielajām trepēm. Spilgtā atmiņā palicis Austrālijas latvietis Aivars, kas Dundagu dokumentēja, pierakstot, fotografējot un filmējot veselās trīs dienas. Viņš savā mašīnā bija ierīkojis ēdiena uzsildīšanas vietu alumīnija katlīnā pie motora, un mūsu pagrabu iemītniekus sīkspārņišus nodēvēja par sešspārņiem (angl. *six* — seši). Visumā austrālieša latviešu valodas zināšanas gan bija apbrīnojami labas.

Nākamgad turpināsim apgūt pili, dažādojot pastaigas iespējas pa to un izveidojot plašāku izstādi par pils un Dundagas vēsturi, arī par baronu laikiem. Jāmeklē iedarbīgākas reklāmas iespējas un papildus finanšu piesaiste.

Alanda Pūliņa, TIC vadītāja

Pērn dzimtsarakstu nodaļā

2008. gadā tāpat kā aizpērn reģistrētas 33 dzimšanas — 13 meitenes un 20 zēni. Piecām meitenēm un vienam zēnam doti divi vārdi, 6 bērni dzimuši laulībā. Māmiņu vidējais vecums ir 26 gadi, tēvu — 28 gadi. Pirmais bērns piedzimis 17 ģimenēs, otrais — 7 ģimenēs, trešais — 6 ģimenēs, ceturtais — 2 ģimenēs, piektais — 1 ģimenē.

Reģistrētas 18 laulības (2007. gadā — 28), no tām 13 laulātie pāri laulības noslēgušas pirmo reizi. Laulāto vidējais vecums ir 29 gadi (līgavu vidējais vecums ir 26 gadi, līgavaiņu 31 gads). Sešpadsmit laulātie par kopējo uzvārdu izraudzījušies vīra pirmslaulības uzvārdu, 1 laulātais pāris izvēlējies paturēt savu pirmslaulības uzvārdu, nepieņemot kopēju laulības uzvārdu, 1 laulātais pāris izvēlējies savam pirmslaulības uzvārdam pievienot otra laulātā uzvārdu.

Reģistrētas 54 miršanas (2007. gadā — 57) — 22 sievietes un 32 vī-

rieši. 2 netaiķi bija Sociālās aprūpes centra *Dundaga* iemītnieki. Mirušo vidējais vecums ir 70 gadi (sievietēm vidējais vecums ir 75 gadi, vīriešiem — 66 gadi). Nāves cēloņi: sirds un asinsvadu slimības — 30, ļaundabīgi audzēji — 8, vecums — 5, nelaimes gadījumi — 2 (noslikšana, saindēšanās ar tvaika gāzi), alkoholisms — 2, plaušu slimības — 2, nieru slimības — 1, nenoteikti dabīgi cēloņi — 1, aknu slimības — 1, kuņģa slimības — 1, epilepsija — 1.

2008. gadā dzimtsarakstu nodaļā kārtota vārda maiņas lieta saskaņā ar likumu *Par vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņu*, divos iepriekšējos gados noslēgtajos laulību reģistros izdarīta atzīme par laulības šķiršanu, papildināti divi dzimšanas reģistri. Pērn dzimtsarakstu nodaļā atzīmētas vienas sudrabbāzas, vienas zelta kāzas un vienas dimanta kāzas (60 gadu kāzu jubileja). *Rīta Podkalne*

Februārī pagastnamā

4. II plkst. 14.00 Veselības aizsardzības un sociālās palīdzības komiteja
6. II plkst. 10.00 Izglītības, kultūras un sporta komiteja
11. II plkst. 14.00 Vides aizsardzības un pagasta attīstības komiteja
16. II plkst. 14.00 Finanšu komiteja
23. II plkst. 14.00 Padomes sēde

**13. II plkst. 10.00 pilī
Attīstības nodaļā
Valsts ieņēmumu dienesta
seminārs**

Dundagas pagasta padome 22.12.2008. pieņēmusi lēmumu Nr. 411. (protokols Nr. 17, 32. §):

1. Apstiprināt nekustamā īpašuma *Muņu Grabi*, kad. nr. 8850 009 0080, detālplānojuma 1. redakciju kā galīgo redakciju.

2. Izdot saistošos noteikumus Nr. 21 «Īpašuma *Muņu Grabi* detālplānojuma grafiskā daļa, teritorijas

Dundagas pagasta padome ar 24.11.2008. padomes sēdes lēmumu Nr. 352 (protokols Nr. 15, 15. §) uzsāka izstrādāt detālplānojumu īpašumam *Atvari*, kadastra nr. 8850 012 0014 un 8850 012 0026.

Izstrādes vadītāja Gunta Abaja. Teritorijas plānotā izmantošana — lauksaimniecībā izmantojamā zeme ar vēja enerģijas ražošanu.

Rakstiskos priekšlikumus iesniegt Dundagas pagasta padomē, Pils ielā *Līkā muiža*, Dundaga, Talsu rajons, LV 3270, no publicēšanas brīža līdz 1. redakcijas apspriešanas publikācijai.

izmantošanas un apbūves noteikumi».

Ar detālplānojuma pilnu dokumentāciju var iepazīties Dundagas pagasta padomes Attīstības nodaļā, Dundagā, Pils ielā 14, darba laikā. Jautājumu vai neskaidrību gadījumos zvanīt **Lūcijai Konošonokai (267242411) vai Guntai Abajai (63237857).**

Par zaļu pat vēl zaļāks

Klimata nedēļa vidusskolā

Pēc Vides ministrijas, Latvijas Vides aizsardzības fonda, Norvēģijas vēstniecības un valsts SIA *Vides projekti* ierosinājuma Dundagas vidusskolas ģeogrāfijas skolotāja Sarmīte Dinsberga kopā ar Lienīti Iesalnieci no 1. līdz 5. XII rīkoja Klimata nedēļu. Par to stāsta skolotāja S. Dinsberga.

Šajā nedēļā skolēni gatavoja informatīvus plakātus par tēmu *Ko mēs varam darīt, lai mazinātu klimata pārmaiņas?* un meklēja fotogrāfijas ar ziemas attēliem no ģimenes arhīva, pēc tam veidoja plakātu un fotogrāfiju izstādi. Pirmā stāva foajē skatījās mācību filmas par klimata izmaiņām, piemēram, *2006. gada siltā ziema, Roņi briesmās*. Šajā nedēļā arī televīzija rādīja filmu *Neērtā patiesība*. Tiem, kas to redzēja, bija jāuzraksta savas pārdomas. Pārējie noskatījās mācību filmu sižetus par klimata sasilšanu un rakstīja par šo tematu.

Par piedalīšanos *Klimata nedēļā* Dundagas vidusskola saņēma vides ministra Raimonda Vējoņa un Norvēģijas Karalistes vēstnieka Nila Olava Stavasa pateicību, kas bija patīkami, bet vērtīgākais ieguvums, protams, bija aktualizēt vides problēmas un rosināt skolēnus dzīvot tā, lai viņi nodarītu pēc iespējas mazāku postu videi.

Projektu nedēļā, kas notiks no 23. līdz 27. II, turpināsim pētīt klimata izmaiņas.

Fragmenti no skolēnu pārdomām

Otrdienas vakarā noskatījās filmu *Neērtā patiesība*, kurā A. Gors un viņa palīgi bija apkopājuši datus par vienu no pasaules lielākajām problēmām, proti, globālo sasilšanu. Pats nosaukums *Neērtā patiesība* manī viesa jautājumu: «Kas gan tur ir tik neērts? Viss taču tāpat ir skaidrs!» Bet es kļūdījos, jo tikai tagad apzinos, ka šī problēma ir ļoti, ļoti nopietna un cilvēkiem ir ar steigu jāpiedomā pie sava dzīvesveida.

Manuprāt, filmas veidotāji bija ļoti veiksmīgi tikuši galā ar uzskates materiāliem, proti, attēliem un shēmām, kas ļāva iedziļināties lietas būtībā un saprast, ka izmaiņas, kas notikušas pēdējo gadu laikā, ir gandrīz nenovēršamas cilvēka stūrgalvības dēļ. Mēs esam gluži kā tās vardes, kas sēž traukā ar ūdeni, kas uzlikts uz plīts. Ūdens kļūst karstāks un karstāks, bet mēs gaidām, ka mūs kāds izglābs. Bet kas tad to darīs? Mums pašiem jāsaprot tas, ka esam šīs pasaules postītāji un ka ikviens nomestais papīriņš, katrs brauciens

ar automašīnu vai ugunsgrēks izraisa Zemes nenovēršamas pārmaiņas. Un rezultāts jau tagad atspoguļojas Grenlandē, kur pietiekami strauji atkāpjas ledus šelfi, kas līdz ar to ir cēlonis balto lāču izmiršanai. Lāči nopeld lielus attālumus, tā arī neatrododot ledus gabalus, uz kā atpūsties.

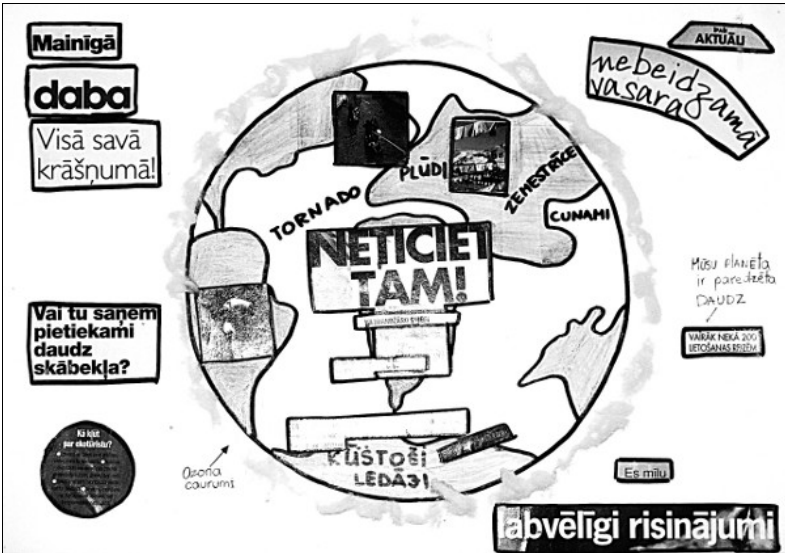
Laura Roze,
11. b klases skolniece

Nevar nepamanīt, ka klimata izmaiņas ir skārušas arī Latviju. Piemēram, šogad (t. i., 2008. gadā — D. S.) 11. novembrī tika fiksēta siltākā gaisa temperatūra 60 gadu laikā Latvijā. Vēl nekad nebija piedzīvots

novembris, kad gaiss būtu +12 grādu silt. Arī kārtīgas ziemas ar aukstu laiku un lielām sniega kupenām pēdējos gados nav bijušas. Pirms gada Ziemassvētkos bija tik silts, ka mežā vēl varēja atrast rudens sēnes un kukaiņi nebija aizgājuši ziemas miegā. Latvijā, salīdzinot ar pārējām Baltijas valstīm, ir vismazākais piesārņojums, bet tik un tā ir izjūtamas lielas klimata izmaiņas.

Agnese Neparte,
11. a klases skolniece

Es vēlētos, lai tādas filmas kā *Neērtā patiesība* un arī dažādas reklāmas rādītu biežāk un nepārtraukti

• Gunas Puršeles, 11. a klases skolnieces, plakāts.

S. Dinsbergas foto

Nodibināta Ētikas komisija

Par pagājušā gada nogalē nodibināto komisiju stāsta deputāts Aldons Zumbergs.

— Tas bija Latvijas valdības ieteikums, un tā būtība ir vērsties pret dažādām korupcijas izpausmēm, noteikt zināmas uzvedības normas saskarsmē ar iedzīvotājiem, pakalpojumu sniedzējiem, dažādu interešu lobētājiem un citiem sabiedrības pārstāvjiem. Mūsu deputāti izlēma nodibināt šādu komisiju, galvenokārt domājot par citiem — savstarpējo attiecību jautājumiem. Tāpēc arī komisijā aicinājam dažādu iestāžu un uzņēmumu pārstāvjus, diemžēl dažas lielas struktūrvienības neatsaucās.

Jaunās komisijas locekļi par vadītāju izraudzījās Attīstības nodaļas darbinieci Ingu Ralli, par sekretāri — vidusskolas psihologi Ivetu Bērenti. Vēl komisijā ietilpst Raitis Sirkels no Attīstības nodaļas, Irina

Janberga un Gunta Mika no bērnu dārza, sporta skolotāja Una Sila un mežzinis Ēriks Bērzkalsns. Svarīgi, ka deputāti Sila un Bērzkalsns nav saistīti ar pašvaldības iestādēm.

Komisijas darbību nosaka nolikums, un tā darbosies padomes pilnvaru laikā. Tātad pēc vēlēšanām komisija jāpārvēl. Visi rakstiskie iesniegumi divās nedēļās jāizskata un rakstiski jāatbild. Ja sūdzības neienāk, tad reizi ceturksnī komisijai tik un tā jāsapulcējas un pašai jālemj, kādu jautājumu apspriest, vajadzības gadījumā uzaicinot iestāžu vadītājus piedalīties.

— **Par ko cilvēki varētu sūdzēties?**

— Par neiecietību savstarpējās attiecības, ko ietekmē reliģiski vai politiski uzskati.

— Arī, ja cilvēkam šķiet, ka viņu nepamatoti atbrīvo no darba?

— Jā, lai gan pēc likuma tad būtu jāgriežas tiesu iestādēs. Jāuzsver, ka komisijas uzdevums ir ne tikai reaģēt uz notikušu faktu, bet censties laikus pamanīt un novērst iespējamus strīdus un nesaskaņas. Tātad komisijas cilvēkiem pašiem jāvēro dzīve mūsu iestādēs un uzņēmumos.

— **Komisiju dibināt ierosināja valsts, bet obligāti tas nebija?**

— Jā, bet tagad, kad deputāti tā izlēmuši, Ētikas kodekss ir spēkā un komisijai ir jādarbojas.

— **Vai notikušais nevar īpaši mudināt sūdzībkaļus, kādu nekad nav trūcis?**

— Īpašie rakstītāji vienmēr rakstīs. Tur nelīdz nedz zāle, nedz plāksteris. Komisijai jāizskata visi rakstiskie iesniegumi, vajadzības gadījumā uzaicinot uz sēdi pašu rakstītāju.

— **Kas notiek tad, ja ētikas komi-**

sija atzīst: rakstītājam taisnība, pārkāpums noticis?

— Ja nolemj, ka sūdzība ir pamatota, tad jautājumu virza tālāk uz padomes sēdi. Padomei pastāv disciplināri ietekmēšanas līdzekļi.

Uzklausīja Alnis Auziņš

Pagasta padomes sastāvs

Lai pagasta padome varētu darboties pilnā sastāvā, Dundagas pagasta padome lūgusi vēlēšanu komisijai noteikt nākamo deputāta kandidātu no saraksta, kura sastāvā bija Austris Kristapsons, un aicināt viņu uzsākt padomē pildīt deputāta pienākumus.

Kad pagasta padome būs pilnā sastāvā, tā ārkārtas padomes sēdē ievēlēs jauno padomes priekšsēdētāju.

Sandra Kokoreviča,
kanceles vadītāja

Policijas inspektors aicina

Pasliktinoties dzīves līmenim, arvien biežāk cilvēki zog. Tāpēc īpašniekiem jābūt uzmanīgiem. Ja notikusi zādzība, policists vispirms jautā: «Kā jūs sargājat īpašumu?» Izrādās, ka daudzeiz — pavīrsi.

Neatstājiet bez uzraudzības atvērtas māju un dzīvokļu durvis un logus, māju pagrabus. Gādājiet, lai tehnika nepaliktu laukā, tālu prom no mājām. Nevejā un Vidālē no tiem jau ir nozagta dīzeldegviela.

Turpmāk Dundagas pagastā pastiprināti pārbaudīs transportlīdzekļus. Ja kāds no iedzīvotājiem redz savā īpašumā nepazīstamu automašīnu, jāpieraksta tās valsts numura zīme, lai kontrolētu Dundagas pagastā iebraukušos transportlīdzekļus un novērstu iespējamās zādzības.

Jānis Simsons,
Dundagas pašvaldības policists

Sarauj, Dundaga!

Raibs kā šaha galdiņš

Šajā mācību gadā jaunie dundadznieki ar dažādiem panākumiem piedalījušies daudzās sacensībās.

10. X un 11. X visjaunākie šahisti — Rihards Hermanis, Ģirts Treinovskis, Rūdolfs Bražis un Paula Skaidiņa — Kuldīgas šaha skolas rīkotajās sacensībās *Rumbas kauss* arī bija jaunākā komanda. Diemžēl pēc pirmās dienas saslima Paula. Spēlējot ar tukšu meiteņu galdiņu, visās kārtās dabūjām mīnusus un beigās palikām pēdējie. Vairāk gan žēl, ka Paulai zuda iespēja iegūt labu pieredzi.

17. X un 18. X pirmās klases šahisti Kuldīgā piedalījās lielmeistares Danas Reiznieces kausa izcīņā. Sešpadsmit dalībnieku konkurencē mūsu Elvis Bēķis bija 3. labākais starp jauniešiem, bet dalītu 5.–6. vietu ieguva Edgars Pabērzs un Ar-

nis Sirkels. Taisnības labad jāteic, ka pēdējā kārtā Arnis guva punktu bez cīņas. Sliktāk par savām spējām nospēlēja Jurgis Remess, paliekot deviņtais. Jurgis pārliecinājās par divām patiesībām: visgrūtāk uzvarēt vinnētās pozīcijās un daudz vairāk būtu jāmacās galotņu izspēle.

1. XI pie mums pirmoreiz ciemojās Kauguru jaunie censoņi, kas Dundagas pilī nosvinēja sava šaha kluba pirmo dzimšanas dienu. Palīdzies viesu trenerim Pāvelam Reščenko par šo ierosmi! Jubilejas tortes gabali nevienam netraucēja spēlēt, taisnība, tieši Edijs Tropiņš, kurš vienīgais atturējās no gardās maltītes, pārliecinot izcīnīja 1. vietu. Jāatzīst, ka Edijs bija līderis pie-

redzes, vecuma un kvalifikācijas ziņā. Trešo vietu zēnu konkurencē ieguva R. Hermanis, savukārt labākā starp meitenēm bija P. Skaidiņa, bet trešā — Marta Freimute. Mazliet sliktāk veicās Ģ. Treinovskim un R. Bražim. Pēc šaha cīņām kau-gurieši gida pavadībā iepazīna mūsu pili.

17. XI šo rindiņu autors kopā ar audzēkņiem E. Bēķi un A. Sirkelu piedalījās Neatkarības dienas sacensībās Talsos. Ātrspēle dundadzniekiem šoreiz īpaši negāja no rokas. Pats paliku dalītā 4.–5. vietā 19 *blicotāju* konkurencē, Elvim 9. vieta, bet Arnim — priekšpēdējā.

21. XI un 22. XI skolēni — pirmās klases šahisti — Kuldīgā sacentās komandu sacensībās. Mūsējie 14 labāko Latvijas vienību vidū ieņēma dalītu 8.–9. vietu. Individuāli E. Bēķis pie I galdiņa palika tūlīt aiz labāko trijnieka, E. Pabērzs pie II galdiņa ieņēma 6. vietu, bet A. Sirkels pie III galdiņa — 10. Jāatzīst, ka visi puīši varēja nospēlēt drusku labāk.

žēl, ka aizņemības dēļ nespēja J. Remess, kas mūsējiem būtu ļāvis pacināties par krietni augstākām vietām.

29. XII tā saucamajā Ziemassvētku turnīrā — iesācēju un IV sporta klašu šahistu kvalifikācijas sacensībās Kuldīgas šaha skolā — vislabāk veicās Martai Freimutei, kas iesācēju grupā 20 dalībnieku vidū bija 3. labākā starp meitenēm. Marta noteikti ir progresējusi, pašlaik galvenā vērība jāpievērš liela pārsvara pārvēršanai uzvarā. Tikpat dalībnieku konkurencē IV sporta klašu šahistu sacensībās 7. vieta R. Hermanim, dalīta 10.–11. vieta Ģ. Treinovskim un R. Bražim, bet 15. vieta P. Skaidiņai. Diemžēl Paula nospēlēja vājāk par savām spējām. Vairāk jāstrādā patstāvīgi, tad panākumi neizpaliks.

Jaunajā gadā, **10. un 11. I**, Raivis Pabērzs Kuldīgas šaha skolā cīnījās II sporta klašu šahistu grupā, bet par meistarkandidāta balli sacentās grupa mūsu *pirmklasnieku*. Raivis

cīnījās godam un ieguva 3. vietu 17 dalībnieku pulkā, diemžēl jau kuro reizi par nieka puspunktu atpaliekot no kārotās I sporta klases normas. Nākamgad vēl viens mēģinājums... Jāpiebilst, ka te 1. vietu un I sporta klases normu ieguva talantīgais talsenieks Arnolds Kozlovskis. Savukārt E. Bēķis apliecināja savu meistarību un, pārliecinot izcīnot 1. vietu I sporta klašu šahistu sacīkstēs, kā vienīgais šīs grupas dalībnieks ieguva pirmo meistarkandidāta balli. Elvis arī vienīgais no abu grupu dalībniekiem nezaudēja ne reizes. Apsveicu un novēlu turpmāk nezaudēt vēlmi patstāvīgi strādāt! Žēl, ka slimības dēļ nevarēja piedalīties J. Remess. E. Pabērzam 4 punkti un 8. vieta, savukārt A. Sirkelam puspunkts mazāk un 14. vieta 18 dalībnieku pulkā.

Alnis Auziņš

Dundagas seriāls

DAIĻRADE

Turpinājums. Sākumu skatīt 75. numurā.

Šoreiz stāstām par salminiekiem un klūdziniekiem.

Salmu un klūgu pinēji

Aldis Baļķītis:

— Kad sieva mājās gludināja salmiņus, tad visa māja īpatni smaržoja pēc maizes. Mana sieva arī bija pinēja, pēc tam piegriezēja šuvējām. Klūgas visvairāk pina Irma Breitenberga: apaļus šķīvjus, groziņus, abažūrus, paliktņus, ko zem katliem likt. Klūgas pīt mācīja meitars no Rīgas. Līdztekus Breitenber-

pinumus. Vedām darbinieces pie viņa mājās. Man pat saglabājusies filmiņa — reiz uzfilmēju, kā braucam pie viņa uz mājām.

(Mans tēvs Arnolds atceras sava kaimiņa, vecā Apšiņa, teikto, ka viņam jaunībā, Pirmā pasaules kara laikā, salmu pišanu ierādījis kāds krievu armijas zaldāts. Savukārt A. Baļķīša albumā, kas tapis par godu Dundagas *Daiļrades* 10 gadu jubi-

Ventu. Kuteris turpat *Daiļrades* sētā stāvēja, ar smago mašīnu aizveda uz upi un vēlāk atveda atpakaļ. Daži no mums, arī es, izmācījāties kuteru vadīšanas kursus. Ventas malā atradām klūgas, meitenes vāca. Tas bija vesels ceļojums, parasti augustā. Teltis līdzī, dzīvo nedēļu, kamēr savāc. Braucām arī tepat uz Lonasti, lūkojām tālāk Latgales pusē — pie Līvāniem, Dignājā. Klūdziniekiem Rīgas kantoris maksāja komandējuma naudu.

Rudzu un auzu salmus raudzīju sarunāt ar pašu kolhoza priekšniecību. Reiz izmaksāju konjaku, lai mums vienā laukā atvēl stūrīti salmu ievākšanai. Aizbraucot rudzu: kombainieris jau nopļāvis. Ko nu? Gājām zagāt.

No salmiem taisīja apaļas, četrkantīgas, garenas paplātes, no klūgām — pašu izdomātus paliktņišus. Tie gāja pa visu Padomju Savienību. Iecienītas bija pludmales cepures no viskozes salmiem. Taisīja arī sešstūru salmu paplātes, liektās kārbas ar salmu aplikāciju, salmu lellītes, šķīvjus no klūgām.

Salmus glabāja atsevišķā būdā. Tā kā novāca ar visiem graudiem, žurkas sagrauja vārpas. Savairojās arī mežonīgi kaķi. Vilkām ādas cimduš, jo tie skrāpējās kā negudri. Salmus gan nesagrauja, brīnums!

Austra Birzgale:

— 1968. gadā sāku strādāt ar salmiem. Es arī braucu pie vecā Apšiņa mācīties (viņš nebija *Daiļrades* darbinieks). Salicis bija, pussēdus vien gāja.

Bijām vairākas: es, Irma Freimane (Lepere), Inese Bankere, Maija Sepe un Vēsma Māgure arī laikam. Četrus mēnešus pie Apšiņa mācījāmies, viegli nebija. Braucām ar autobusu, pēc tam pa krūmiem pie viņa bridām. Jaunais ražošanas veids vēl nebija pieņemts, bijām tikai mācekles. Mums maksāja mācekļa algu, 25 vai 45 rubļus.

Apguvām visu sagatavošanu — kā ievākt izejvielas, mērcēt un gludināt. Vēlāk pašas izdomājām savus racionalizācijas priekšlikumus. Pašas arī paraugus izstrādājām. No tievajiem salmiņiem darinājām pīnītes, pamatiem vajadzēja resnākus, izmantojām rudzus un auzas. Ražošanā laida četrkantīgos un apaļos pinumus, paplātes. Sev par prieku uztaisīju sarežģītāku, greznāku.

Vēlāk sāku aust lakatus.

Vienas salmu paplātes izgatavošanā piedalījās pieci cilvēki: viens sagatavoja finiera pamatni, es pinu salmu klājumu, trešais darināja pīni apmalei, ceturtais montēja un piektais lakoja.

Skaidrite Ozoliņa:

— 1971. gadā sāku strādāt par tehnisko kontrolieri, 1972. gada 12. jūlijā — par brigadieru salminiekiem. Tad pārgāju par meistari šuvējām. 1978. gadā šuvēju bija kāds

ducis, bet beigās vismaz ap trīsdesmit. Mana mamma strādāja par pakotāju.

Vēlāk biju atbrīvotā brigadierē, vairs nebija jāpilda plāns, bet jāorganizē darbs. Man patika, un bija arī ļoti labi cilvēki. Kultūras namā rīkojām izstādes. Nedēļu braucām ekspedīcijās, lai savāktu kārklu klūgas ziemei.

Pa vasarām skolēni nāca piepelnīties. Mums bija šefības klases.

Rasma Dinsberga:

— Strādāju gandrīz no paša sākuma. Sagatavoju salmus, tīrīju. Tas bija kādu pusotru gadu. Tad aizgāju pie audējiem.

Norma — mēnesī nopīt 120. Prēmijas arī bija, gandrīz katru mēnesi desmit rubļu. Atceros, ka braucām ekspedīcijās uz Stučku, dzīvojām teltīs. Tad savācām klūgas visai ziemei.

• Austra Birzgale saglabājusi pašas darināto sešstūru salmu paplāti. Autora foto

varēja mierīgi nopīt, mani pat iesauca par kombainu.

Darbs ar salmiņiem ilgi gāja, apmēram desmit gadu. No mākslīgajiem salmiem pina pludmales cepures.

Piedalījās arī izejvielu vākšanas ekspedīcijās, kad rudzi nāca gatavi.

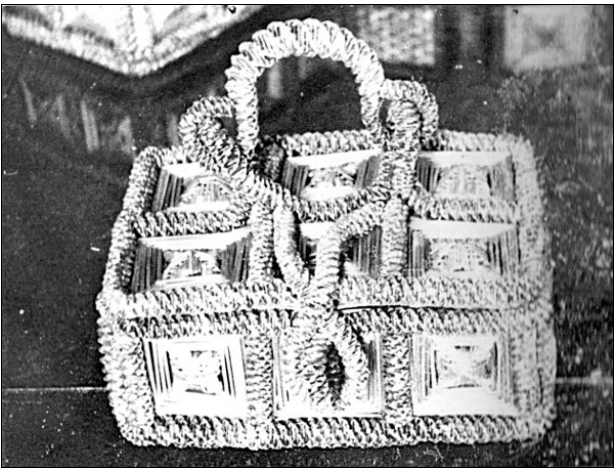
• Salmu lellītes..

gai pirmās salmu pinējas bija Rasma Dinsberga, Līvija Zigate, Gundega Sudmale un Maija Sepe. (No A. Baļķīša albumiem uzzināms, ka starp pirmajām salmu pinējām bijusi arī Inese Bankere. Bet par salmu apstrādes brigadieru Silvu Tukišu un viņas darbu teikts: «Ļoti iecienītas no salmiem pītās paplātes. Akurāta pinēja, atsaucīga darbiniece. Aktīva sabiedriskajā darbā, pagasta deputāte. Ieguvusi vairākas godalgotas vietas republikā.» A.A.)

Labdzerē dzīvoja Apšiņš, tas mācīja mūsu meitenēm veidot salmu

lejai, par Apšiņu un salmu apstrādes pirmsākumiem rakstīts: «Pacietīgi viņš [Apšiņš] mums rādīja pirmās iemaņas, mēs pat sākumā neticējām, ka no salmiem var izgatavot tik daudz jauku un skaistu lietu. Droši vien vajadzīgo bijām iemācījušās, bet pirmo paraugu apstiprināja tikai 1969. gada janvārī. Pa šo laiku ražošanā esam daudz ko mainījuši — izgatavotas jaunas un parocīgas salmu audumu aužamās stellītes, izstrādāti jauni paraugi, strādā atsevišķi materiālu gatavotāji, un no dažiem cilvēkiem, kas mērīja tālo ceļu pie Apšiņa tēva, izaudzis krietns pulks prasmīgu salmu suvenīru pinēju.» — A. A.)

Izejvielu — salmus un klūgas — gādājām paši. Pēc klūgām vasaras beigās devāmies ekspedīcijās, mums pat bija savs kuģītis braukšanai pa

• Salmu groziņš. A. Birzgale: «Grozīni neiegāja ražošanā, jo to izveide bija pārāk darbietilpīga.»

• Izmēģinājuma pinumi pie vecā Apšiņa. Foto no A. Baļķīša albuma

Irma Breitenberga:

— Strādāju no 1969. gada (pirms tam pastā). Suvenīrā bija labāka alga. Es sāku ar salmu pišanu. Darbu ierādīja Inese Bankere, Maija Sepe, Austra Birzgale. Pirmāk paplātēm apakšas taisīju. Salmiņus audu, sagataves vēl tagad palikušas. Pinu gan salmiņus, gan klūgas. To Rīgas meistars ierādīja. Bijām divas klūgu pinējas — es un Korše. No klūgām taisījām šķīvīšus. Arī paplātes es montēju. Šķīvīti no klūgām dienā

Augustā vācām arī klūgas. Tie bija skaisti laiki!

Pēc tam šuvu priekšautus. Bijām kādas trīsdesmit darbinieces. Es šuvu mājās. Nostrādāju līdz 1982. gadam.

Alnis Auziņš

Paldies par atbalstu raksta sagatavošanā Aldim Baļķītim, Austrai Birzgalei, Irmā Breitenbergai, Rasma Dinsbergai un Skaidritei Ozoliņai.

Turpmāk vēl.

Ziņo Administratīvā komisija

Administratīvā komisija 2008. gada 29. decembra sēdē izskatījusi 11 administratīvā pārkāpuma protokolus, kurus sastādījis Dundagas pašvaldības policijas inspektors; no tiem 3 protokolu izskatīšana atlikta uz nākamo administratīvās komisijas sēdi, jo uzaicinātās personas nav ieradušās uz sēdi, kā arī paziņojušas par neierašanās iemeslu.

Sastādīti 5 administratīvā pārkāpuma protokoli. Pēc Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa (LAPK) 173. panta 1. daļas par vecāku pienākumu nepildīšanu, kas saīs-

tīti ar bērnu audzināšanu — 4 protokoli (nepilngadīgo smēķēšana un alkohola lietošana); 186. panta 1. daļas par dzīvošanu bez derīgas pases vai to aizstājoša dokumenta — 1 protokols.

Par 25. 04. 2008. Dundagas pagasta padomes saistošo noteikumu Nr. 9 *Par sabiedrisko kārtību Dundagas pagastā* pārkāpšanu sastādīti 3 protokoli: par sabiedriskas vietas piegūzošanu ar sīkiem sadzīves atkritumiem — 2 protokoli; par sistemātisku alkoholisko dzērienu lietošanu, žūpošanu — 1 protokols.

Pašvaldības policijas inspektors vēl sastādījis administratīvā pārkāpuma protokolus par: 42.¹ panta 1. daļas prasību pārkāpšanu — par smēķēšanu neatļautās vietās; 1 protokols nosūtīts pēc piekritības lēmuma pieņemšanai uz Talsu rajona policijas pārvaldi; 167. panta prasību pārkāpšanu — par sīko huligānismu; 1 protokols nosūtīts pēc piekritības lēmuma pieņemšanai uz Talsu rajona tiesu. Pēdējie 2 nosūtīti uz rajona instancēm, jo saskaņā ar LAPK 210. pantu nav pašvaldības administratīvās komisijas kompetencē.

Dace Kurpniece,
Administratīvās komisijas sekretāre

Paldies Vītolu fondam!

Vītolu fonds ir sava veida labdarības organizācija, kas palīdz centīgiem, perspektīviem, mācīties gribošiem studentiem. Piesakoties pat īsti neticēju, ka stipendiju saņemšu, jo vidējā atzīme nemaz nebija tik augsta, bet tieši šis kritērijs bija viens no galvenajiem. Bet tā kā es nekautrējos motivācijas vēstulē un tādā kā CV ierakstīt visu, ko vien dzīvē gadījies sasniegt, mani tomēr uzņēma stipendiātu lokā. Tas man lika saprast, ka stipendijas iegūšanai nav nepieciešama tikai augsta vidējā atzīme, bet gan arī sabiedris-

ka rosība un citi panākumi. Tas manās acīs šo organizāciju padarīja vēl vērtīgāku.

Tagad vēlos izteikt ļoti lielu pateicību Vītolu fondam, kā arī Aivaram Slucim, kurš ir tas cilvēks, kas sniedza brīnišķīgo iespēju, izvērtējot manu pieteikumu, saņemt stipendiju. Grūti vārdos izteikt, cik ļoti stipendija palīdz un atvieglo dzīvi. Tas ir nepārvērtējams atbalsts, tāpēc tiešām no visas sirds izsaku vislielāko paldies Aivaram Slucim un Vītolu fondam!

Kristaps Bolšings

Sapņa piepildījums

Valdis Rande — Latvijas lepnums

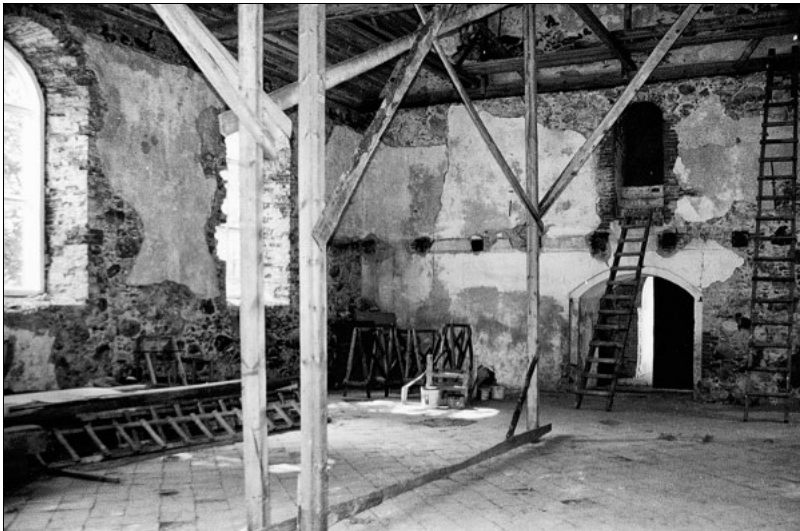
Pagājušā gada nogalē, 26. XII, TV3 raidījumā *Latvijas lepnums* redzējām, kā atzinību par astoņos gados atjaunotu Ģipkas baznīcu saņem ārsts Valdis Rande ar kundzi Dainu. Valdis Rande ir mūsējais — te mācījies skolā un sācis darba gaitas, bet pēdējos gados sekmīgi vada Veselības un sociālās palīdzības centru. Apsveicot ar augsto atzinību, lūdzu Randes kungu pastāstīt par ieceri, tās gaitu un atziņām, kā arī par pašu apbalvošanas ceremoniju televīzijā.

— Kā dzima tik vērienīga ideja — no drupām atjaunot baznīcu?

— 2000. gadā aizgāju pensijā, pārcēlos no Rīgas uz dzīvi Pūrciemā un sāku nodarboties ar lauku tūrismu. Reiz kādu nakti redzēju sapni, ka man jāatjauno nodedusī Ģipkas baznīca. Tas bija ļoti savādi, jo es tur nebiju pat bijis. Sapni atstāstīju sievai. Pēc kāda laika, kad pats to biju jau piemirsis, Daina stāstīto atgādināja. Un tad mēs sākam darboties, lai atjaunotu Ģipkas dievnamu. Uzreiz jāteic, ka tas nav tikai mans, bet gan visas ģimenes un draudzes kopdarbs.

Sameklējām kristīgo organizāciju un dažādu vēstniecību adreses, grāmatu, kurā apkopotas pasaules latviešu luterāņu draudžu adreses, un sākām izsūtīt vēstules ar mūsu nodoma izklāstu un lūgumu palīdzēt. Pamazām uzrunātie atbildēja. Viens no pirmajiem atsaucās mācītāja Grīvana jaunākais dēls Andersss. Grīvans, Ģipkas draudzes pēdējais mācītājs vācu laikā, piedzīvoja traģisku likteni. Kara beigās viņa ģimene jau bija saposusies ar laivu bēgt uz Zviedriju, bet pats mācītājs vēl nolēma noturēt pēdējo dievkalpojumu Kolkā. Pēc tā viņš steidzās uz Žoceni, bet viņu apturēja viena vācu patruļa, tad otra. Tikmēr laiks gāja, pienāca vakars. Jūrmalā ilgāk nedrīkstēja gaidīt, jo vajadzēja pagūt nakts aizsegā izbraukt jūrā, un ģimene devās ceļā bez viņa. Tā mācītājs palika Latvijā un vēlāk nonāca Sibīrijā. Kad viņš no izsūtījuma atgriezās Latvijā, Grīvana māte ar Sarkanā Krusta starpniecību panāca, ka dēlu izlaiž uz Zviedriju. Tas bija jau stingri krievu laikos. Taču notika tā, ka mācītāja sieva pēc tik ilgiem gadiem vīru vairs nepieņēma. Ar vienu dēlu Grīvans devās uz Ameriku, kur abi divi traģiski gāja bojā. Un tagad Zviedrijā palikušais jaunākais dēls, saņēmis vēstuli ar mūsu ieceres izklāstu, uzdāvināja apmēram 24 ha mežu zemes Latvijā. Ieguvām gan naudu, gan kokmateriālus celtniecībai.

Vēl no lielākajiem ziedotājiem jāmin vācu organizācija — Mārtiņa Luteru fonds, mani šveiciešu draugi

• Baznīcas iekšskats celtniecības darbu sākumā.

Foto no V. Randes albuma

no Bāzeles, ko biju iepazinis, kad Talsos strādāju par galveno ārstu, un pats galvenais — bijušais melnsilnieks Miervaldis Landmanis. (Jāpaskaidro, ka Ģipkas mācītājs savulaik apkalpoja arī Melnsila draudzi.) Landmaņa kungs un viņa dzīvesbiedre zviedriete katrs ziedoja ap 11000 latu un vēl šogad atsūtīja ap 800 latu. Piecus tūkstošu latu ziedoja SIA *Līcis*, noteikti jāpiemin Mateiku ģimene no Melnsila, tūkstoš latu ziedoja mana ģimene. Ļoti daudzi dāvināja pa 10, 20 latiem. Visus iegūtos līdzekļus apkopojot, iznāktu ap 70 000–80 000 latu.

Gribu uzsvērt, ka daudz melnā darba paveica mana sieva Daina, rakstot un sūtot vēstules. Viņa arī rīkoja labdarības koncertu Talsos. Pēc tā man piezvanīja kāds Anglijas latvietis, Juris Sils, un vaicāja: vai es esot tas cilvēks, no kura viņš savulaik nopircis zemi Rīgā. Kad to man sīkāk atgādināja, tad atcerējos. Sila kungs gribēja pārcelties uz dzīvi Latvijā, un es tiešām viņam pārdevu zemi Rīgā. Tā toreiz nebija dārga. Tagad Sila kungs teica, ka jūtoties kā parādnieks, jo tik lēti dabūjis zemi, un vēloties vismaz kaut kā atlīdzināt, palīdzot atjaunot baznīcu. Viņš apsolīja Anglijā sagādāt ērģeles. Tās bija jau sarunātas. Vēl trūka tikai kādas iestādes paraksta. Diemžēl atbildīgais darbinieks dokumentu neparakstīja. Ērģelēm lai-

kam ir pārāk liela kultūrvēsturiskā vērtība. Taču, acīmredzot juzdamies mazliet neērti, ierēdnis apsoltīja pats sameklēt citas ērģeles. Septītajā februārī jābrauc uz Angliju.

— Kā baznīca gāja bojā?

— Ugunsgrēks izcēlās 1979. gada 1. septembrī. Kā jau zvejniekiemā, visi vīri agri bija devušies jūrā, sievas — cehā. Mājās palikuši sirmgalvi un bērni, saposti skolai. Ieraugot, ka deg baznīca, nebija īsti, kas dzēs. Tas esot bijis briesmīgi. Izdevās izglābt atsevišķas lietas, kā al-

arī pretēji vērojumi un emocijas. Drusku sāp, ka baznīcai, kultūrvēsturiskam objektam, rajona padome pa šiem gadiem nav atradusi ne santīmu. Arī vietējā pašvaldība ne. Taisnība, es pārzinu laiku no 2000. gada. Jau minēju Agra Jansona pūlīņus. Patikamu pārsteigumu piedziņu pēdējos Ziemassvētkos. Jau nāis Rojas novada priekšsēdētājs alberts Neilands, ieradies dievkalpojumā, pateicās man par paveikto un lūdza, lai uzrakstu jaunu iesniegumu par palīdzības sniegšanu. Tajā pašā reizē satikos arī ar dziedātāju Mirdzu Zīveri un komponistu Zigmaru Liepiņu, kam ir vasarnīca Ģipkā, un arī viņi apsolīja palīdzēt.

Savukārt mūsu draudzes mācītājam Armandam Klāvam bija zvaniņūši no Saldus, piedāvājot īstu baznīcas zvanu. Bijām domājuši, ka mums ir īsts, bet lietpratēji secināja, ka tas ir ugunsdzēsēju zvans. Nav brīnums, jo padomju laikos tornī dežurēja ugunsdzēsēji novērotāji, un, iespējams, ka īsto kāds paņēmis par suvenīru.

— Vai varam mazliet ielūkoties Latvijas lepnuma aizkulisēs?

— Cik zinu, bija izvirzīti vairāk nekā 1200 pretendenti, un nopietna komisija tos vērtēja vairākās

bet diena beidzās 11 vakarā. *Rados un draugos* mūs cienāja ar pusdienām, pēc tam bija diezgan ilga pieņemšana un fotografēšanās pie Valsts prezidenta pilī.

Pats pasākums ir ļoti vajadzīgs, jo parāda uzņēmīgus cilvēkus un sniedz gandarījumu arī pašiem darītājiem. Arī man bija svarīgi apzināties — mēs spējam to paveikt. Un tas var kalpot par paraugu citiem.

— Kā raidījumā teica Ģipkas un Dundagas draudzes mācītājs Armands Klāvs: tas ir iedvesmojoši.

— Tieši tā. Gribu arī atklāt, ko *Latvijas lepnuma* titula īpašnieki ieguva. Pirmkārt, katram tika skaista balva, bronzas ābele ar āboliem un uzrakstu *Latvijas lepnums*. Savukārt *Dienas* redakcija katram dāvināja gada abonementu. Vēl pasniedza grāmatas. Nupat uzzināju, ka firma *Tallink* manai ģimenei piešķir ceļojumu ar prāmi uz Zviedriju 4 personām.

— Ne tikai desmit finālisti, bet arī daudzi citi pelnījuši apbrīnu un cieņu. Tomēr — kas jūs visvairāk aizkustināja, redzot ceremoniju klātienē?

— Vispirms, 17 — 18 gadus vecā meitene ar sunīti, kas izglāba citu pusaudzi no maniaka. Tā patiesi ir

• Baznīca pašlaik.

Armanda Klāva foto

kārtās. Tālu bija tikusi kāda ģimene no Lēdmanes, kas cēlusi baznīcu pilnīgi no jauna. Svaru kausus par labu Ģipkas baznīcas atjaunošanas projektam nosvēris žūrijas loceklis mācītājs Juris Rubenis, kurš pats bija noturējis dievkalpojumu Ģipkas baznīcas drupās. Viņš pie sevis tad nodomājis — šī baznīca nav atjaunojama...

Pavisam godināja desmit dažādu labos darbus un to veicējus. Cilvēku gan bija vairāk, jo vairākās iecerēs līdzdarbojās ģimenes, turklāt katrs laureāts varēja ņemt līdzi divas uzticības personas. Es uzaicināju meitu un dēlu. Mēģinājums 26. decembrī sākās pulksten 10 no rīta,

liela varonība. Turklāt viņa arī atklājās kā jauka, atvērta meitene. Vienmēr patikami apzināties, ka mums aug laba jaunatne.

Otrkārt, mani dziļi aizkustināja Operas mākslinieces Evitas Raitumas un viņas dzīvesbiedra Edgara lēmums pieņemt ģimenē četrus bērnus. Kā bērni viņiem lipa klāt! To nevar iemācīt! Tas bija dabiski. Tāpat no jaunajiem vecākiem staroja mīlestība.

Prieks par Mairitu no Kuldīgas, kas cēlusies no Dundagas. Bet apbrīnojami tiešām ir visi.

Aicinu atbraukt pie mums uz dievkalpojumu!

Alnis Auziņš

Dzej-olis Dundagas pilī

Sācies Kolkasragā, izripijis cauri Kolkas pamatskolai, *Dzej-olis* 16. I nonāca arī Dundagas pilī. It kā viens un tas pats, bet tomēr katrā vietā ar kaut ko atšķirīgs...

Kāpjot pāri lielās zāles sliekšnim, bija jāuzmanās, lai kāja neaizķertos aiz klupšanas akmens. Taču tas nebija vienīgais — arī Dundagas kultūras centra vadītājai Smaidai Šnikvaldei, atklājot pirmo 2009. gada sarīkojumu pilī, bija kas sakāms par akmeni: zem tā var bēdu palikt, tas ārstē fiziski un arī garīgi. SIA *Kolkasrags* izpilddirektors Jānis Dambītis vēl aizvien aicināja braukt uz Kolkasragu un uz vecās bākas dru-

pām nolikt kādu akmeni ar laba vēlējumu.

Savukārt Talsu Tūrisma informācijas centra vadītāja Inese Roze, rādot uz ekrāna attēlus, pastāstīja par dažādiem akmens veidiem, kas sastopami Talsu rajonā: akmeņiem — vides objektiem, robežzīmēm, apbedījuma lieciniekiem, darbarīkiem, pieminekļiem, zīmju nesējiem, elktēliem, celtniecības un tēlniecības materiāliem, laimes akmeņiem, Ojāra Feldberga atklājumu — akmeņiem, ko stāda un audzē.

Sarīkojuma idejas autore un iniciatore, Slīteres nacionālā parka administrācijas sabiedrisko attiecību

speciāliste Laila Pabērza dalījās savās pārdomās par akmeņiem un valodu. Izrādās, tur saskatāma liela līdzība.

Bet apmeklētāji nebija tikai klausītāji vien, Laila viņus visus iesaistīja radošajās darbnīcās: katra grupa uzstājās ar sacerētu dzejoli — vēlējumu, iepazīstināja ar savu izlozēto lielo papīra akmeni un izveidoto kolāžu, kas bija saistīta ar Dundagu. Nobeigumā visi dalībnieki svinīgi aiznesa lielos papīra akmeņus uz kolonāli, kur tie būs apskatāmi izstādē *Dze-jolis*.

Paldies Lailai un sarīkojuma dalībniekiem, starp kuriem atradās arī dzejniece Maija Laukmane un literāts un novadpētnieks Zigurds Kalmanis!

Diāna Siliņa

• Radošajā darbnīcā visi aizrautīgi rada. Daigas Mužellovas foto

Pie mums, uz zemēm

Kā klājas, uzņēmēj?

Kā valsts tautsaimniecības buksēšana ietekmē vietējos ražotājus un arī pakalpojumu sniedzējus?

Aldons Zumbergs, SIA AMRAMS un z/s *Alksbirzes* īpašnieks

— **Tava darbības joma ir kokapstrāde, tu apkalpo iedzīvotājus. Vai klientu skaits un darāmā apjoms sarūk?**

— Mani klienti ir turīgāki cilvēki, kas var atļauties ieguldīt attīstībai. Janvāris un februāris vienmēr ir tukšāks laiks, tāpēc grūti spriest. Vēl nodarbojos ar malkas apgādi, bet tā ir blakusnodarbe.

Rīkojos piesardzīgi. Pērn šajā laikā iepirku lielu apjomu balķu. Šogad to nedaru, kaut arī balķi maksā lēti. Ja nebūs pasūtījumu, tad tos vajadzēs norakstīt malkā un ciest ievērojamus zaudējumus. Tāpēc strādāju pats savā cirsma. Pēdējā taksācijas gadā sapošu mežu, reizē iegūstot arī kokmateriālu. Nogaidu.

Nauris Freimuts, SIA *Dundagas meži* valdes priekšsēdētājs un SIA *Ēnavas* darba vadītājs

— Samazinājušies izdevumi un ienākumi, bet turpinām darboties gan mežizstrādē, gan kūdras ieguvē. Neredzu iemeslus atlaist strādājošos.

— **Kā ar kredītiem?**

— Atmaksāju. Maz tādu uzņēmumu, kas spēj iztikt bez kredīta. Bankas tam ir domātas.

— **Bet bankas tagad mainot noteikumus un atsevišķiem uzņēmējiem draud izputēšana.**

— Visdrīzāk pašu kredītņēmēju vainas dēļ. Bankas piedāvā dažādus atmaksas veidus, arī kārdinošus. Zinot mainīgo pasauli, es izraudzījos konkrētu summu un tiešos ikmēneša maksājumus, nevis mainīgo procentu likmi. Man tagad nav jāglābj kredītiestāde.

— **Kā sokas meža nozarē?**

— Pavisam nodarbinu 15 cilvēkus, grāmatvedi, šoferus un zāģerus ieskaitot. Jā, ziema kļūst reta parādība, cenas nokritušas, tomēr cilvēkiem vajag līdzekļu. Pirms darbu sākuma es veicu cirsmas kalkulāciju, un meža īpašniekam top skaidrs, vai viņam vērts darbus uzsākt vai nogaidīt. Ja ļoti vajag naudu, tad mežs tomēr zināmus ienākumus dod.

— **Vai brigādes nav paputējušas? Vēl nesen vīri devās uz celtniecību.**

— Tā ir, tagad cilvēki gribētu atpakaļ, bet mums tik daudz pašlaik nevajag. Man bijuši astoņi zāģeri, tagad ir divi un divi palīgi. Ja gadās lielāka apjoma darbs, tad tieši tā veikšanai paņemam papildu strād-

niekus.

— **Un kā ar kūdras ieguvī?**

— Purvā ir sezonas darbs, ziemā remontējam tehniku. Arī te cilvēki paliek visu gadu. Pavisam esam astoņi. Līgums ar VAS *Latvijas Valsts meži* par purva apsaimniekošanu mums noslēgts līdz 2033. gadam. Cik licence atļauj, tik kūdras iegūstam. Nākamavasār gribam gatavot klucīškūdru ar īpašas mašīnas palīdzību. Šī kūdra,ar nebojātu struktūru būs visaugstvērtīgākā, domāta dārzkopībai.

— **Lielāko daļu kūdras sūtāt uz ārzemēm?**

— Ap 70 procentu, pārējo pārdodam tepat Latvijā.

— **Vai sadarbībā ar ārzemju partneriem krīzes ietekmi nemana?**

— Nē, nevaram sūdzēties.

— **Tad tavi darbinieki bez algas nepaliek?**

— Nē. Par dienu, divām izmaksa var aizkavēties, bet citādi viss kārtībā. Algu visi saņem, un nodokļus maksājam.

Taisnība, es šad tad aizdomājos, kur gan paliek mūsu nodokļu nauda? Man arī ir smagās mašīnas, katru gadu par tām maksāju transporta nodokli, bet, braucot pa šoseju no Dundagas uz Talsiem, redzu, ka ielāpu pārsvars pār seguma pamatmasu katru gadu palielinās...

Ansis Roderts,

individuālais komersants

— Nodarbojos ar lauksaimniecību, sniedzu masāžas pakalpojumus un vēl plānoju attīstīt tūrismu.

— **Vai kredītu nasta nenomāc?**

— Nē. Vienmēr esmu uzskatījis, ka aizņemties ir ļoti bīstami, tāpēc, ar zobiem un nagiem plēšoties, esmu izticis ar paša spēkiem.

— **Vai jūti pārmaiņas, apjomu sarukumu?**

— Saimniecisko darbību esmu gan samazinājis, bet galvenokārt tāpēc, ka skolojos Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijā. Lūkoju attīstīt tirdzniecību. Ārzemēs iepērku bioloģiski audzētus produktus un šeit pārdodu, pārdodu arī no tradicionāli audzētiem kviešiem gatavotus pilngraudu miltus. Graudus iepērku no pagasta zemniekiem un pats tos samāļu. Nopietni lūdzu Dievu, un mans bizness izdzīvo.

— **Vai cilvēki joprojām gatavi maksāt dārgāk par bioloģisko produkciju?**

— Manuprāt, ļaudis aizvien vai-

rāk novērtē tās priekšrocības. Pārdodu Rīgā, jo šeit ir neliels un jau izveidojies vietējo produktu tirgus. Šo lietu vēl tikai izmēģinu. Jāatzīst, ka agrāk centos tikai ražot, daudz nedomājot par noieta.

— Kā sokas ar soju?

— Arī esmu samazinājis apjomu un lietoju pašpatēriņam. Gribētos ražot sojas pienu, būtu jāuzstāda aparatūra. Pašlaik pietrūkst jaudas. Visu laiku bija palīgi, bet tagad esmu atteicies. Tik strauji vairs neatīstos. Tomēr savu ģimeni nodrošinu.

— **Nesen sāki piedāvāt masiera pakalpojumus...**

— Veicās ļoti labi. Priecājos, ka spēju palīdzēt cilvēkiem atgūt veselību un iztikt bez ķirurģiskas iejaukšanās. Diemžēl sesijas dēļ uz laiku esmu pārtraucis.

— **Lauku tūrisms ir pats jaunākais virziens?**

— Jā, vēl iecerēs, jo jāizstrādā īpaša programma. Nevēlos izklaidēt, bet gan rosināt uz veselīgu dzīvesveidu. Tas ir pasens sapnis. Ne velti mācos medicīnu, fizioterapiju. Manā saimniecībā varētu ierasties nelielas grupas, kādu laiku padzīvot un kursus apgūt veselīga dzīvesveida pamatus. Gribētos to uzsākt jau šogad.

Drosma Greiško, viesu nama *Krūziņi* un aptiekas īpašniece

— Par attīstību tagad nav ne runas, jādoma, kā izdzīvot un kā uzlabot darbu, īpaši ēdināšanas jomā. Kā apkalpot ātrāk, kā piedāvāt lētāk, tomēr ne ēdnīcas manierē. Apmeklētāju skaita kritums ir ievērojams. 2007. gada vasarā pie mums apgrozījās ļoti daudz ārzemju tūristu, viesnīcā visas vietas bija aizņemtas. Pērnvasar ārzemnieki ceļoja daudz mazāk.

Pastāvīgie klienti joprojām iegriežas, taču netērē tik daudz kā iepriekš. Tāpēc pielāgojamies un piedāvājam kompleksās pusdienas par divreiz mazāku cenu. Domājam par īpašo piedāvājumu bērniem, jo skolas starpbrīdī visi nepagūst pašēst.

— **Cik strādājošo nodarbināt?**

— Uzņēmumā ir desmit darbinieki, no tiem *Krūziņos* strādā pieci. *Krūziņos* ziemā it kā varētu samazināt, bet tad pavasarī būtu atkal jāpieņem un jāapmāca jauns. Taisnība, tagad jau cilvēki paši nāk un piesakās darbā, darbinieku ziņā ir lielāka izvēle nekā agrāk.

— **Kā tautsaimniecības ritenis varētu uzņemt apgriezienus?**

— Vietējā vara diemžēl ļoti slikti strādā ar uzņēmējiem. Pieejami dažādi Eiropas Savienības fondi, kaut vai Kohēzijas fonds, pašvaldībai vajadzētu palīdzēt piesaistīt finansējumu, dot garantijas uzņēmējiem. Ražošana ir visa pamats! Kad cēlu

Krūziņus un bija tik svarīgi atsperties, mani neatbrīvoja ne no viena nodokļa. Ja uzņēmējs iet ar savu ideju, kas spēj attīstīties un vēlāk dot darbavietas, tad pašvaldībai vajadzētu viņu stutēt. Tāpat lauksaimniekus. Ja es būtu pagastvecis, tad noteikti aprunātos ar uzņēmējiem, jautātu, kā palīdzēt, un tad arī raudzītu to darīt. Tāpat bankām vajadzētu nākt pretī — aizdot, bet atmaksu prasīt tad, kad uzņēmums sāk ražot.

Mans pakalpojums domāts patēriņam. Bet, ja šajā vietā neko prātīgu neražo, kas tad patērēs? Tāds tas ritenis.

— **Kā sokas aptiekai un saldumu veikalam?**

— Zāles vajag, tam naudu tērē, kaut gan pensionāriem ir grūti atļcināt līdzekļus. Konfekšu veikālā sevišķi domājam, kā bērniem piedāvāt lētākas smalkmaizītes. Tagad tās pašā cepam tepat *Krūziņos*.

— **Kā ar kredītatmaksu?**

— Protams, kredīts par *Krūziņiem* jāatmaksā. Visu laiku tieku galā, bet pie tā ļoti jāpiedomā.

— **Tātad par attīstību nav ko domāt?**

— Pašlaik ne. Es gan saskatu iespēju attīstīties — tepat blakus *Krūziņiem* celt pirti un peldbaseinu. Diemžēl idejai neguvu atbalstu. Toties Kolkasragā pērn uzcēlām tādu kā zvejnieku būdu — ēdināšanas vietu no maija līdz septembrim. *Mazkrūziņos* vārījām zivju zupu, cepām šašliku. Uzsāktais vasarā jāturpina.

Aivars Lejietis,

SIA *Līcis-93* valdes priekšsēdētājs

— Pavisam mūsu uzņēmumā nodarbinām ap 650 strādājošo, bet Kolkas cehā, kur ražo šprotu konservus, apmēram 400 cilvēku. Skaidrs, ka ražošanas apjoms šogad samazināsies par 20 līdz 30 %. Mūsu noieta tirgus gan galvenokārt ir NVS valstis, tāpēc mūsu grūtības saistās nevis ar Latvijas tautsaimniecību, bet gan ar NVS ekonomisko stāvokli, kur situāciju galvenokārt ietekmē naudas devalvācija. Krīze Latvijā savā ziņā pat ļauj optimizēt ražošanu, jo ir labāk pieejami cilvēku resursi un kļūst lētāki citi pakalpojumi.

Pats gada iesākums ir grūtāks, bet tā tas allaž ir bijis, jo vismaz pusi janvāra Krievijā svin veco jauno gadu. Kolkas cehā cilvēkus neplānojam atbrīvot, darba apjoms gan pirmajos 2–3 mēnešos samazināsies.

Kredītu mūsu kompānija ir ņēmusi vienīgi pērn lielāka un efektīvāka zvejas kuģa iegādei. Ņemot vērā, ka zvejas limits tik un tā nenošegs mums nepieciešamo zivju daudzumu un zveja noris veiksmīgi, šajā sakarā nekādas problēmas

nesaskatām.

Ivars Petrovics,

Auto un būve īpašnieks

— **Jūs nodarbojaties ar pasažieru pārvadājumiem un veikālā pārdodat celtniecības un rūpniecības preces.**

— Veikalā līdz pagājušā gada beigām apgrozījums saglabājās iepriekšējā līmenī, bet šogad tas jūtami samazinājies. Tā īsti gan redzēsim pavasarī, bet ir aizdomas, ka apgrozījums kritīsies. Apmēram 30 iestādes un uzņēmumi iepērkas mūsu veikalā, tostarp pašvaldība, SIA *Dundaga*, bērnuārstis, Mākslas un mūzikas skola, daudzi zemnieki... Ja grūti klājas klientiem, tad grūtības ir arī man.

Preces ņemu no kādām 70 firmām Latvijā, un tagad no Rīgas dienā atbrauc vismaz trīs mēdžeri. Tā nekad nav bijis. Nav noieta! Tā kā mēs nekavējam maksājumus, tad firmas piedāvā lētāk. To mēģinu izmantot, atsevišķām precēm samazinot cenas. Tik un tā pārdot kļūst aizvien grūtāk. Jāpaplašina sortiments, piedāvājot automašīnu rezerves daļas.

— **Kā ar kredītiem?**

— Vienmēr esmu bijis piesardzīgs un, ja mazliet aizņēmiens, tad tikai overdraftu uz mēnesi, diviem stingrā pārliecībā, ka spēšu atmaksāt. Līzinga mašīnu nav. Tagad saprotu, ka esmu rīkojies pareizi.

— **Cik jums strādājošo?**

— Piecpadsmit, ieskaitot veikala darbiniekus un šoferus. Strādājošo kodols izveidojies, esmu apmierināts. Diemžēl dzīve var piespiest kādu atlaist. To redzēs pavasarī. Algas negribētos samazināt.

— **Vai uzņēmējam vieglāk izvēlēties strādniekus?**

— Tā neteiktu, bet strādnieki saprot, cik labi ir, ja ir darbs.

— **Un kā ar transporta pakalpojumiem?**

— Daudz sarežģītāk. Šo darbu daru no 1996. gada un labi pārzinu, bet spriedze ir liela. Pakalpojumu skaits ievērojami krities. Sportisti vairs neceļo, uz teātriem cilvēki nedodas... Regulārajos maršrutos turpina braukt 3 autobusi, diemžēl 4 stāv dīkā. Bet par apdrošināšanu un tehnisko apskati jāmaksā! Uz Kolkas pusi, Tinģeri un Anci citu pārvadātāju nav, taču Talsu pārvadātājus grūti pārsolīt. Pazemināt cenas? Tūlīt akcīzes nodoklis būs augšā!

Katru gadu ar pašvaldību vienojamies par skolēnu pārvadājumiem, ar rajonu — par regulārajiem maršrutiem. Noslēdzu līgumu uz 3 gadiem ar piebildi: jebkurā brīdī to var lauzt. Saņemam no valsts dotācijas. Tās jau ir samazinātas. Kā veiksies nākamgad, to nezinu. Varbūt kāds maršruts būs jāslēdz.

Apkopoja Alnis Auziņš

Starp rozēm un gotiņām

Decembrī apsveicām uz rajona lauksaimnieku gada pasākumu izvirzītos dundadzniekus. Šoreiz par savu saimniecību aicinājam pastāstīt Edīti Kardeli.

Pēc profesijas esmu puķkope dārzkope. Kolhozā, kas vēlāk pārtapa par SIA *Dundaga*, 12 gadus nostrādāju par dārzniecības vadītāju, rūpējos par rožu siltumnīcu. Kad dārzniecību likvidēja, ļoti sāpēja.

Lai piesietu sirdi, rozēs sāku audzēt mājās. Mūsu saimniecībā *Ozoli* pašlaik ir rožu siltumnīca. Gribēju vēl kādu, bet arvien pietrūka ūdens. Rozes ir jāmiglo, jāraso, jālaista. Pērn ierīkoju dziļurbumu. Nu varēšu audzēt vairāk rožu. Pašlaik

man ir kādas 13 šķirnes.

Rozes vedu uz Dundagas tirgu. Parasti man piezvana un jautā pēc karaliskajiem ziediem. Izvadāju rozes pa mājām pēc pieprasījuma. Pīnu arī vainagus.

Vairāk pie sirds gan man ir govis, nevis rozes. Ir jau grūti agri celties un iet uz kūti, bet lopiņi gaida. Viņi taču ir dzīva radība, kas atkarīga no tevis. Mūsu saimniecībā ir 10 slaucamas govys. Sākumā bija tikai viena. Laikā, kad daudzi likvidēja

lopus, viņi vispirms zvanija man un prasīja, vai nevēlos pirkt. Ar savu plašo sirdi iežēlojos un piepircu klāt. Pagājušā gada oktobrī iegādājos vēl 4 slaucamas govys un piena dzesētāju. Pašlaik vairāk nevienu govī nepirkšu, jo nav, kur likt.

Mājās lielākoties esmu viena: vīrs Jānis brauc uz Rīgu. Viņš strādā celtniecībā un sponsorē saimniecību. Arī Jānim ļoti patīk lopi un mājās būtu abiem, ko darīt, taču ar piena un rožu naudu vien nevaram saimniecību uzturēt un bērns izskolot. Kad viņš pēc 20 dienām pārbrauc mājās, tik ļoti gribas, lai paliek pavisam, bet zinu, ka nevaru to lūgt. Gandrīz neiespējami atrast arī kādu uzticamu palīgu. Tā nu rajuos viena.

Lauksaimniecībā izmantojamās zemes mums ir maz — pašiem tikai 3 ha, vienu iznomāju. Apstrādāt to varu, pateicoties SIA *Dundaga*. Austris Kristapsons nekad nav atteicies palīdzēt — uzart zemi, nopļaut sienu, sapresēt. Esmu daudz no viņa mācījusies. Aprīņoju viņa uzņēmību, spēju nenolaist rokas arī SIA *Dundaga* grūtos laikos. Arī pati strādāju SIA *Dundaga* — tīru telpas un iekopju apkārtni. Austris ļoti vēlējas, lai laukumā aiz kantora ābelītēm, pāri ceļam, sastāda košumkrūmus. Tad tur izskatīsies ļoti skaisti. Žēl, ka Austris to vairs neredzēs...

Vasarā Raitis Sirkels piedāvāja apmeklēt uzņēmējdarbības kursus. Iemācījies pareizi iekārtot ieņēmumu un izdevumu žurnālu, rakstīt

pavadzīmes, projektus, uzrakstīju mūsu saimniecības biznesa plānu. Pērn uzrakstīju projektu par Eiropas Savienības standartu ieviešanu un daļēji naturālo saimniecību pārstrukturizēšanu. Pati interesējos, kad un kur tuvumā notiek kursi vai lekcijas lauksaimniekiem. Tur uzzinu daudz saimniecībā noderīga.

Brīvā laika nav, un tā gan man ir žēl, jo negribu pazaudēt draugus. Mēģinu tomēr atrast kādu brītiņu, lai viņus satiktu. Apbalvošanai mani izvirzīja savējie — tie, kas zina, kā man klājas, un dzīvo man līdzi. Paldies! Pasākums bija brīnišķīgs — ar labu sabiedrību, bagātīgi klātiem galdiem un lieliskās grupas *Jūrkant* spēlēto balli.

Uzklausīja Diāna Siliņa

Dziedot dzimu, dziedot augu

Sandras Lielanses gandarījums

Divdesmit piecus gadus bērniem un jauniešiem mūziku māca Sandra Lielanse. Viņa gan otro gadu strādā Talsu Mūzikas skolā, taču joprojām vada Dundagas pagasta jaukto kori. Sandra dalās pārdomās par Dundagu un dzīvē gūto gandarījumu.

Es Dundagā esmu bijusi ienācēja un pavadījusi šeit lielāko dzīves daļu, bet neesmu iesakņojusies. Taču Dundaga man nav vienaldzīga. Šeit esmu sa-

• Foto no Sandras Lielanses albuma

stapusi daudz gaišu cilvēku. Ļoti priecājos par tiem, kas atrod laiku dziedāšanai korī. Priecē, ka koris audzis gan skaitliski, gan spēju ziņā.

Gandarījumu man dod padarīts darbs un mērķu sasniegšana. Taču šajos divos vārdus savienojumos slēpjas ļoti daudz dažādu domu un sajūtu. Grūti kādam piešķirt galveno nozīmi — izskolot audzēkņus līdz izlaidumam, radīt cilvēkos dziedātprieku, ar kolektīvu piedalīties Dziesmu svētkos, audzināt miesīgo bērnu un priecāties par viņa panākumiem... Varētu minēt vēl, bet katrs no tiem savā reizē sniedz ļoti lielu gandarījumu un grūti nodalīt, kurš sniedz vislielāko.

Uzklausīja Diāna Siliņa

Priekšā vēl maratons

Kaut arī sēru dēļ 9. I uz gadskārtējiem Talsu rajona kultūras darbinieku svētkiem mūsējie nedevas, tomēr 20. darba jubileja nevar palikt bez ievēribas. Tāpēc šoreiz neliels grupas portrets ar 5 tagadējiem Dundagas Mākslas un mūzikas skolas (DMMS) pedagogiem — Jāni Cirveli, Ievu Hermani, Ingu Šmēdiņu, Daci Šmiti un Lindu Vīksnu.

Visi viņi ir mūziķi, bet katrs māca ko savu: Jānis — pūšaminstrumentu un sitaminstrumentu spēli, Ieva — vijolspēli, Inga — solfedžo un mūzikas literatūru, Dace — klavierspēli, bet Linda — flautas spēli. Viņa bērībā ļoti vēlējās spēlēt kokli un to arī darīja, taču, pārejot uz citu mūzikas skolu, izrādījās, ka šāda instrumenta apmācības nebija. «Flautu kā savu instrumentu izvēlējos pavisam nejauši — maza, viegli pārnēsājama un vēl tik spoža,» atceras Linda.

Gandrīz visi par mūzikas skolas pedagogiem kļuvuši, pateicoties savu skolotāju ieteikumiem. Inga atzīst, ka viņai bijis grūti izšķirties, kur mācīties tālāk — tepat vidusskolā vai Ventpils Mūzikas skolā, jo ļoti patikusi matemātika, taču mēnesi pirms izlaiduma tomēr nolēmusi doties uz Ventspili. Jānis vispirms skolā sāka spēlēt pionieru tauri. Tad, izlasījis paziņojumu, ka uzņem dalībniekus pūtēju orķestrī, nekavējoties pieteicies pie skolotāja Ernesta Ābola, kas ieteicis Jānim spēlēt trompeti. Linda jau bērndārza izlaidumā zinājusi, ka būs Mūzikas skolas direktore.

Visi velta ļoti labus vārdus savai Mūzikas un mākslas skolai, uzsverdami kolektīva draudzīgumu, saliedētību un radošo garu. Dace saka — nevaru iedomāties, ka varētu strādāt citur. Jānis atzīst, ka vēl jopro-

jām savu darbu dara ar prieku. Inga domā, ka DMMS ir ieguvums Dundagai, jo bērni pēcpusdienā ir nodarbināti un tie, kas apmeklē DMMS, arī skolā mācās labi. Ieva

• No kreisās skolotāji: Ieva, Inga, Jānis un Dace.

Dundadznieka foto

savu darba vietu raksturo kā atvērtu un pretimnākošu jebkuram, kas vēlas mācīties mūziku vai mākslu. Skolotāji novērtē arī saprotošo un perspektīvi domājošo skolas direktori, talantīgos audzēkņus un gādīgos vecākus. Bet pati direktore uzsver, ka ir prasīga gan pret sevi, gan pret saviem kolēģiem un lepnā

par katra skolotāja un audzēkņa panākumiem. «Tas, ko daru, ir ne tikai mans darbs: tā ir mana sirdslieta,» atzīstas Linda.

Katrs no pedagogiem ir gana rosis ar ārpas sava tiešā darba. Jānis kopā ar saviem audzēkņiem piedalās dažādos koncertos un pasākumos, gadās spēlēt arī bērēs. Dace Dundagas vidusskolā māca mūziku un vada ansambli, ir Dundagas pagasta jauktā kora koncertmeistare. Viņa ir spēlējusi pavadījumu daudzos pasākumos, piemēram, *Jaunie talanti* un *Dziesma manai Dundagai*. Droši vien daudziem viņa palikusi spilgtā atmiņā ar savu piedalīšanos šovā *Dziedi ar skolotāju*,

nu baznīcā un atzīst, ka viņai šī kalpošana ļoti iet pie sirds. Ieva kopā ar audzēkņiem spēlē vijoli Ziemeļkurzemes kamerorķestrī. Linda koncertē kopā ar savu māsu Daigu Rūtenbergu.

Visatšķirīgākie izrādījās jubilāru vaļasprieki. Ievai patīk lasīt grāmatas, Dacei — minēt krustvārdu mīklas un vasarā strādāt dārzā. Tā kā Ingai ir 3 mazi bērni, viņas hobijs ir darboties kopā ar bērniem: lasīt grāmatas, locīt papīrus, pastaigāties. Viņas sirdi priecē arī labi koncerti un skaistas ekskursijas, un Ingai ļoti patīk opera, bet šīs lietas pagaidām jāatliek uz vēlāku laiku. Jānis jau no bērnības ir kaislīgs makšķernieks, bet šobrīd tam neatliek laika. Taču sporto gan viņš labprāt: pirms gada regulāri apmeklējis volejbola treniņus un piedalījies sacensībās, bet pašlaik viņš spēlē novusu. Jānis vienmēr ar lieliem panākumiem piedalījies pagasta rīkotajos sporta pasākumos. Lindas vaļasprieks ir dziedāšana, un vēl viņu valdzina jūra.

Gandarījumu sniedz ģimene, bērni, profesionāli padarīts darbs, talantīgi audzēkņi un viņu sasniegumi, vēlme spēlēt mūzikas instrumentu arī pēc DMMS beigšanas. Tāpat, ja audzēkņiem patīk pie sava pedagoga mācīties, ja darbs, ko dara, ir vajadzīgs citiem un sniedz prieku. Par apaļajiem darba gadiem Dacei nevilšus paspruka jautājums: «Vai tiešām es jau strādāju 20 gadus?» Bet Jānis saka: «Tas ir tikai sprints, lai sāktos maratons.»

To arī darba jubilāriem novēlam — maratonu, strādājot DMMS!

Diāna Siliņa

Par DMMS nākotni

Linda Vīksna, Dundagas Mākslas un mūzikas (DMMS) skolas direktore:

«Nākotne ir ļoti neskaidra. Taču nav iemesla gausties, jo budžeta samazināšana sāpīgi skar pilnīgi visas jomas Latvijā. Tas attiecas arī uz finansējuma izmaiņām visām funkcijām kultūras nozarē.

Latvijas mūzikas un mākslas izglītības sistēmas galvenā vērtība — pārdomāta un laika gaitā izstrādāta pakāpenība ar konkrētiem mērķiem un uzdevumiem. Ceru, ka šīs iestrādes valstiskā līmenī būs par

pamatu skolu tālākai pastāvēšanai. Ministru kabinets jau ir pieņēmis lēmumu, ar kuru uzdod optimizēt kultūrizglītības sistēmu, vienlaikus nelikvidējot nevienu no skolām un neveicot nepārdomātu to apvienošanu. Reformas jāveic līdz 2009. gada 1. jūnijam.

2009. gada Dundagas pašvaldības plānotais budžets nodrošina saimniecisko darbību. Skola gadiem ir pilnveidojusi savu materiālo bāzi,

• DMMS direktore Linda Vīksna.

Dundadznieka foto

lai arī turpmāk varētu kvalitatīvi

strādāt. Talsu rajona dotācijas, vecāku līdzfinansējums un pedagogu profesionālais darbs kā līdz šim būs par pamatu, lai skolā notiktu pilnvērtīgs mācību darbs. Pats svarīgākais, lai no valsts saņemtu piešķirto nepieciešamo finansējumu pedagogu algām 2009. gadā. Ja tas būs, tad DMMS varēs pastāvēt. Ja draudēs likvidācija — arī šim gadījumam man ir plāns B. Kultūras dzīve vajadzīga jebkurā vietā — Dundagā, Kolkā... Iznīcināt ir ļoti viegli, bet atjaunošana prasīs daudz lielākas pūles, tāpēc ir vērts meklēt risinājumus, lai saglabātu kurltūras izglītībā jau sasniegto.»

Diāna Siliņa

Kolkas mūzikas skolā

Kolkas mūzikas skola pērn nosvinēja 15 gadu jubileju. Par saņemto un izjūtām jaunajā mācību gadā vaicājām direktorei Inorai Sproģei.

— Pēc komponista un muzikologa Dzintara Kļaviņa ierosmes 1992. gadā Kolkas pamatskolā izveidoja mūzikas novirziena klasi. Pēc gada nodibināja mūzikas skolu, un par tās pirmo direktoru kļuva Alberts Pavlovskis.

Pavisam skolu beiguši 48 audzēkņi, pa 7 — klavierspēles un kora klasi, bet visvairāk — 20 — skolotāja Viestura Rēriha pūšamo un sitamo instrumentu klasi trompetes, flautas, klarnetes, tubas, eifonija un sitaminstrumentu spēlē. Pūtēju orķestris Kolkā darbojas jau kopš

1975. gada, pēdējos 15 gadus gandrīz puse tā dalībnieku ir mūzikas skolas audzēkņi. Orķestris skan ikvienā Kolkas pasākumā, gadskārtējos Līvu svētkos Mazirbē, Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos, valsts pūtēju orķestru salidojumos. Skolas vēstures lappusēs sarindojušies neskaitāmi goda raksti un atzinības.

1996. un 1997. gads ir konkursu uzvarām bagātākie gadi. Divus pirmās pakāpes laureāta diplomus pūtēju orķestra Rīga individuālo izpildītāju konkursā ieguva Raivis

Māgurs, bet 2. un 3. vietas diplomus — Māris Reinfelds.

Vispārējos latviešu dziesmu un deju svētkos 2003. gadā mūsējie ieguva 1. pakāpes diplomu. Skolotāja Dzintra Tauniņa un koklētāju ansamblis ieguva Kultūras ministrijas gada balvu par spilgtu un radošu devumu tautas mākslā un Ziemeļkurzemes kultūrvides veidošanā.

Koncertiem un piedzīvojumiem visbagātākā ir kokles klase. Tās audzēkņi koncertējuši arī ārzmēs — Krievijā, Igaunijā, Somijā, Slovēnijā, un ļoti daudz Latvijā — Līvu svētkos Mazirbē, Vides dienās Kolkasragā, folkloras festivālā *Baltica 2006*, komponistu Valta Pūces un Viļņa Salaka autorkoncertos, *Saules ziemas atklāšanā* Kolkā, piemienēklā *Koklētājs* atklāšanā Talsos.

Milzu gandarījums par paveikto

bija nesen Talsos rajona koru skatē, kur mūsu pagasta jauktais koris savā grupā ieguva 1. vietu.

Mūsu skolas absolvents Raivis Māgurs tagad strādā pūtēju orķestrī Rīgā un mācās maģistrantūrā Latvijas Mūzikas akadēmijā. Skolas absolvente Sanda Māgure turpina izglītoties Jāzepa Mediņa mūzikas vidusskolā. Didzis Otomers 2000. gadā ieguva 2. vietu zēnu vokālistu konkursā *Aiviekstes lakstīgalas* Madonas rajona *Meirānos*. Skolotāja Zigrīda Šillere sagatavoja audzēkņi Terēzi Runci 1. starptautiskajam konkursam *Jaunais virtuozs* 2005. gadā, skolotāja D. Tauniņa sagatavoja Māru Abaju Lauku un mazpilsētu mūzikas skolu koklētāju konkursam 2006. gadā, skolotāja Baiba Bračkina sagatavoja Rūtu Upneri starptautiskajam Pētera Čaikovska

klaviermūzikas izpildītāju konkursam Koknesē 2007. gadā.

Darbs un arī panākumi krājuši mūsos pārliecību par saviem spēkiem, tāpēc likumsakarīgi, ka radās doma izdot savu mūzikas disku. Pirms gada kopā ar Kolkas jauko kori Alda Ermanbrika ierakstu studijā tapa kompaktdisks *Kolkasraga vēju dziesmas*.

Pašlaik mūsu mūzikas skolā ir klavierspēles, kokles, kora un pūšamo un sitamo instrumentu klases, mācās 40 skolēni un strādā 6 pedagogi, no tiem divi pie mums brauc no Rojas. Skolēnu skaits gan katru gadu sarūk. Pedagogu atalgojuma fonds jau ir samazināts par 10 procentiem. Joprojām strādājam, bet ar bažām gaidām nākamā mācību gada sākumu.

Iztaujāja Alnis Auziņš

Duņdžiņi stāsta

Gandrīz rekviēms kioskam

Gadu desmitiem Dundagas centra dzīvē kā stabila vērtība bijis kiosks. Pati būdiņa gan mainīta vairākkārt, turklāt krietni sen (iespējams, Dundagas rajona laikos) kiosks atradies netālu no pieņotavas iepretī Ķīkaru mājai. Nu kioska Dundagā vairs nav. Laiki mainās. Kādreiz, jau neatkarības gados, pašas kiosknieces mēdza paraustīt plecus, kad kioskos kā jaunā laikmeta zīmes uzradās dažādi našķi un citas ēdamlietas, toties vēlāk sākās cita mode — preses izdevumus pārdot veikalos. Tagad arī mūsu **TOP!** veikalā līdz ar desu un veļas pulveri nopērkami žurnāli un avīzes. Kam vairs kiosks?

Kiosks bija mazs sabiedriskās dzīves centrs, vieta, kur norunāt tikšanos, kur apvaicāties kioskniecei, vai nav manījusi «pazuodušu» paziņu, paprasīt, vai nav nokavēts autobuss...

Par to nebūtu ko gausties, vienīgi mazliet žēl, ka, visu mazo likvidējot, pamazām mainās arī cilvēku savstarpējā satiksme, sevišķi jau

Turpretī lielveikals atsvešina. Bet tā nu tas droši vien ir daudzviet plašajā pasaulē, kuras daļa, lai cik jocīgi tas arī izklausītos, esam arī mēs.

Par darbu un dzīvi kioskā atmiņās dalās tā bijušās pārdevējas Ilze Petrovica un Evija Vēze.

Ilze Petrovica: — Kiosks centrā stāvēja jau ilgu gadu. Es nomainī-

• Dundaga 1958. gadā. Šajā vietā (pa kreisi) kioska VĒL nav. Tagad, pēc pusgadsimta, kioska VAIRS nav. Kārļa Geiges foto no Kubalu skolas-muzeja krājumiem

pagasta centros un tamlīdzīgās nelielās apdzīvotās vietās. Ikkatra piņparbodiņe rosina ļaudiņs uz ciešākām, personiskākām attiecībām.

ju Ausmu Stari. Pirms tam strādāju dažādos veikalos. Bet tad arī uznāca krīze, autobusi pārstāja kursēt, un es vairs netiku uz darbu. Uzcēlām

Austris Kristapsons

03.04.1945.–08.01.2009.

Kam tu lūzi, ozoliņi,
Vai nav koku lūzējiņ?
Kam tu miri, bāleliņi,
Vai nav ļaužu mirējiņ?

Sniegotā ziemas dienā pēc smagas slimības mūžībā aizgājis Dundagas pagasta padomes priekšsēdētājs Austris Kristapsons.

Austris Kristapsons dzimis Nogalē. Viņš uzaudzis kā bārenis, jo pārejo ģimeni 1949. gadā izsūtīja uz Tomsku. No audžumātes, vienkāršas latgaļu kalpones Veronikas Bernānes mācījies mīlestību un labestību pret līdzcilvēkiem, kas deva spēku visam mūžam.

Pēc Nogales pamatskolas strādājis kolhozā, tad Laidzes lauksaimniecības tehnikumā ieguvis zootehniķa izglītību. Pirmā darba vieta — kolhozs *Liesma*. Pēc armijas Austris Kristapsons strādājis *Plavās* par galveno zootehniķi, vēlāk — apvienotāja sovhozā *Okte*.

1978. gadā sākās zemkopja darba gaitas kolhozā *Dundaga* par zootehniķi. No 1990. gada Austris Kristapsons ir kopsaimniecības *Dundaga* valdes priekšsēdētājs, no 1992. gada — SIA *Dundaga* valdes priekšsēdētājs.

Ilgus gadus Austris Kristapsons ir bijis rajona padomes deputāts un Tautas tiesas piesēdētājs, kā arī darbojies sporta biedrības *Vārpa* padomē.

2006. gada 13. novembrī Austri Kristapsonu ievēlēja par Dundagas pagasta padomes priekšsēdētāju.

Austris kopā ar dzīvesbiedri Māriti izaudzinājis meitu Jolantu, dēlu Gvido un divus mazbērnus.

Austris pats sarunās uzsvēris, ka viņam, jaunsaimnieka ģimenes atvasei, lauksaimniecība ir asiņš.

Talantīgo kopsaimniecības vadītāju un pašvaldības līderi patūrēs siltā piemiņā visi dundadznieki, visi, kas Austri pazina. Lai zemes kopējam vieglas smiltis!

Dundagas pagasta padome

savu māju, un gadus trīs ņēmos ar bērniem, audzēju lopus. Kādu dienu toreizējais pagasta padomes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns mani uzrunāja, vai negribot strādāt *Preses apvienības* kioskā. Piekritu.

Avīžu kioskā nostrādāju gadus astoņus, apmēram no 1993. līdz 2001. gadam. Darba laiks bija no astoņiem līdz diviem trim pēcpusdienā, bez pusdienlaika. Sākumā strādāju viena, beigu gados bija arī otra pārdevēja.

Tas bija brīnišķīgs laiks, ļoti iepatikās šis darbs! Tolaik prese bija vēl vienīgi pastā. No rīta nāca daudz cilvēku iegādāties avīzes un žurnālus. Pieprasījums bija liels, vislabāk gāja *Lauku Avīze*, arī *Dundadznieku* iegādājās ļoti labprāt. Sievietes bija iecienījušas žurnālus par tamborēšanu un par dārzkopību. Pārdevām pastmarkas, aploksnes, apsveikuma kartiņas, rakstāmpiederumus, loterijas biļetes, cigaretes. Es iemācījos cigaretēm nosaukumus. Pati nesmēķēju, grūti gāja, bet tagad man *Česterfilds* ir uz mūžu prātā.

Evija Vēze: — Es deviņdesmitajos gados strādāju *Kantes* mazajā kioskā. Tur īpaši daudz pircēju nenāca, bieži vien aizgāju paņemt no Ilzes kādu žurnālu palasīties. Un vēlāk tā iegādājās, ka pati aizgāju uz kiosku — pēc Ilzes — un ar pārtraukumu tur nostrādāju gadus trīs.

Ilze: — Valda Bērente daudz iepirkās, tāpat dakteres Baulas vīrs un Aldis Andzenavs. Zināju, ko pastāvīgie klienti grib. Jau redzot, ka Aldis nāk ar naudu rokā, žigli sagatavoju to, ko viņam vajag. Sākumā nebija kases aparātu, skaitītju ar lielajiem kauliņiem — čīk, čīk. Pēc tam ar aparātu gāja ilgāk.

Aldim nebija vaļas plāpāt, toties daudzi citi, sevišķi vecāki cilvēki, labprāt aprunājās. Visi taču pazīstami. Ne mirkli nejutos garlaicīgi.

Evija: — Bija tādi, kas pa pusstundai nostāvēja.

Ilze: — Veci ļaudis vienkārši atpūtās pie kioska un reizē pārmija kādu vārdu. Ja cilvēks iebrucais no laukiem (no pagasta attālāka nostūra. — Red.), viņam svarīgi aprunā-

• Deviņdesmitie gadi. Veco kiosku ved prom.

Foto no E. Vēzes albuma

ties. Es jau viņus visus pazinu.

Sestdienās, kad atbrauca rīdiznieki, tie bija svētki. Tad nu tiešām! Es arī visus rīdizniekus zināju. Gandrīz visus žurnālus, laikrakstus izpērka. Viņi teica: «Kas tad mums te

Kioski

Fragments

Vai tas rīts, kad redzēt var bez svecēm,
Aklā nakts, kad spuldzes zilgmē blāv,
Kioski zem bulvārkokiem veciem
Kā zem zaļiem lietussargiem stāv.

Ja vien grib pēc paraduma veca
Man ko labu svētkos uzdāvēt,
Lai man atnes kiosku uz pleca,
Krietnu žūksni laikrakstu vēl klāt.

Un, kad gultā guļot, kādreiz miršu
Sejā bāls kā tēva drēbniekkrišs,
Nevajag ne rožu man, ne viršu,
Dodiet tikai kiosku man līdz!

Kārtībnieks uz stūra kādreiz mainās,
Naktssargi ar gaismu mājās iet,
Tikai mūžam kioski bez vainas
Stāv uz sāniem nošķiebt mazliet.

Aleksandrs Čaks, *Raksti, I*,
R., «*Liesma*», 1971. — 24. lpp.

nekait nopirkt. Smaidīga pārdevēja!» Mani vienreiz pat *Lauku Avīzē* ielika. Talsos *Preses apvienība* rīkoja sanāksmes, mani vienmēr uzslavēja. Dundagas kiosks bija otrs labākais rajonā aiz Rojas, protams, lielos Talsus neņemsim vērā.

Kioska pārdevējai pašai arī bija jāzina, kas pasaulē notiek. Tāpēc centos pati vispirms pāršķirstīt avī-

zes, no rīta paklausīties radio. Un cilvēki nāca, pērka, aprunājās un pat rindā stāvēja.

Evija: — Mums arī bija jāzina visi autobusu kustības laiki.

Ilze: — Un paciņas lūdza atstāt!

Evija: — Cilvēki sapirkušies, kur citur paunas liks?

Ilze: — Es vācu naudu par deļošanu, man pašai jaunākais dēls tad gāja deļu kolektīvā. Tāpat cilvēki nesa daļības naudas ģimenes klubam *Saskaņa*.

2002. gadā kārtējo reizi mainīja kiosku. Vecā būdiņa aizceļoja Mārtiņa Lepstes sievai uz *Ievlējam*. Jaunajam bija restes. Bet es tās pa nakti pat neuzliku. Nevienš nelauzās, nevienš nelaupīja. Tikai vienreiz bija izsists stikls.

Evija: — Kad logi bija aizsegti, tad tos sita biežāk.

Ilze: — Es ne reizi neslimoju, ne reizi kiosku darba laikā neaiztaisīju ciet. Man gan uz stundām nevienš neskatījās, alga bija atkarīga no pārdotā. Pēdējos gados *Preses apvienībā* uzstāja, ka viena pārdevēja nedrīkst strādāt. Pašās beigās alga vairs nebija tik laba. Bet aizgāju tāpēc, ka vajadzēja vīram palīdzēt veikalā.

Evija: — Kad es strādāju, tad jau bija mainīts darba laiks — līdz astoņiem vakarā, pavisam sanāca divpadsmit stundas. Bijām divas pārdevējas, mainījāmies. Ja atlika brīvais brītiņš, tad kaut ko patambo-reju.

Ilze: — Man sirds sāp, ka Dundagā vairs nav kioska. Tukša vieta.

Alnis Auziņš

Jānis Kalers

23.09.1944.–27.12.2008.

Pēkšņi no mums šķīries uzņēmējs, volejbola entuziasts, cilvēks ar saimnieka ķērienu — Jānis Kalers.

Volejbols bija Jāņa sirdslieta. Viņš atbalstīja gan pieaugušo, gan bērnu sportu, rīkoja sacensības — vēl sava mūža pēdējā dienā... Rosīgi organizējot dažādus pasākumus, Jānis nekad par to neprasiņa atlīdzību. Nozīmīgs Jāņa Kalera mūžā bija brauciens uz Ameriku, kur 1996. gadā savā vecuma grupā viņš izcīnīja pasaules senioru čempiona titulu volejbolā. Aizpērn valsts svētkos pagasta padome pelnīti apbalvoja Jāni Kaleru par aktivitāti un sportiskajiem panākumiem, spodrinot Dundagas vārdu.

Būdams vienlīdz prasīgs pret sevi un pret citiem, Jānis nekad nebija vienaldzīgs garāmgājējs, ar saimnieka aci allaž protot sa-

skatīt apkārtne gan labo, gan trūkumus, vienmēr cenšoties nepilnības novērst. Pēc Jāņa Kalera ierosinājuma ierīkoja gājēju tiltiņu centrā slūžu pusē, kas vēl joprojām kalpo mūsu visu ērtībām. Jāņa veikums ir arī degvielas uzpildes stacija Dundagā.

Jānis bija viens no aktīvākajiem Tautas frontes nodaļas veidotājiem mūsu pusē un Atmodas gados arī pašvaldības deputāts.

Zīmīgi, ka pat šajā *Dundadzniekā* lasām vienu no Jāņa Kalera pēdējiem priekšlikumiem, ko viņš izteica Sporta konsultatīvās padomes sēdē: pilnveidot pagasta sportistu sveikšanu dažādās sporta spēlēs, pasniedzot sportistiem īpaši gatavotas Dundagas medaļas.

Visi, kas Jāni Kaleru pazina, paturēs viņu gaišā piemiņā.

Gundega Lapiņa, Velta Metene

Arnīs Freimuts (1941)
Jānis Kalers (1944)
Austris Kristapsons (1945)
Ilgvars Šleiners (1927)

«Dundadznieks» Nr. 1 (82)
2009. gada janvāris.

Dundagas pagasta padomes izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696, pasūtīšanas indekss pastā 3085.

Redakcijas adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Gunta Abaja, Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 63237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Ēriks Bērkalns, Sandra Dadze, Baiba Dūda, Uldis Katlaps, Velta Metene, Aivars Miška, Smaida Šnikvalde.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos sniegusi amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējamais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā.
Metiens: 500 eks.

Internetā: www.dundaga.lv/avize